

2012-2013

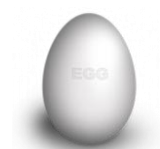
BEMEFA JAARVERSLAG APFACA RAPPORT ANNUEL

Bemefa vzw
Gasthuisstraat 31 Rue de l'Hôpital
Brussel 1000 Bruxelles
T: +32(0)2 512 09 55 - F: +32(0)2 514 03 51
info@bemefa.be – www.bemefa.be

Inhoud

1	L'APFACA: Quoi? - Comment? - Qui?	8
1.1	Membres et membres de soutien.....	8
1.2	L'APFACA- groupes de travail	8
1.3	Une fédération qui défend les intérêts de ses affiliés.....	8
1.4	L'équipe de l'APFACA	9
2	BEMEFA, een waaier aan activiteiten.....	10
2.1	Voedselveiligheid.....	10
2.1.1	OVOCOM vzw, GMP, AutoControleSysteem.....	10
2.1.2	Plan d'échantillonnage sectoriel de l'APFACA.....	11
2.1.3	Gevarenanalyse diervoeders.....	17
2.1.4	Individuele analyses	18
2.1.5	Uitwisselbaarheid internationaal	18
2.1.6	Contaminaties en het RASFF systeem	19
2.1.7	Aliments médicamenteux.....	21
2.1.8	Fonds de solidarité 'salmonelles'	25
2.2	Environnement.....	26
2.2.1	Explosion des poussières.....	26
2.2.2	Laag-nutriëntenconvenant	26
2.2.3	Mestproblematiek.....	27
2.2.4	Sectoraal preventieplan verpakkingen.....	28
2.2.5	Énergie.....	28
2.2.6	Geur	30
2.3	Duurzaamheid	31
2.3.1	Maatschappelijk Verantwoorde DiervoederStromen – MVDS	31
2.3.2	Charter Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen	35
2.3.3	Eco-efficacité	36
2.3.4	Valorisation des co-produits.....	37
2.3.5	Vlees van hier? Met plezier!.....	38
2.3.6	Ronde Tafel Landbouw en Klimaat.....	38
2.3.7	Doelgroepenprogramma Vlaamse Voedingsnijverheid	38
2.3.8	Haalbaarheidsstudie CO ₂ -, water- en afvalneutrale voedingssector tegen 2030	39
2.3.9	Gevaarlijke Preparaten.....	39
2.4	Arbeidsveiligheid	40

2.5	Qualité	41
2.5.1	Cahier des charges 'aliments composés végétaux' de l'APFACA	41
2.5.2	Cahiers des charges élaborés par des tiers	41
2.6	Innovatie, Techniek & Onderzoek	43
2.6.1	FijnDoseerSysteem (FDS).....	43
2.6.2	Ordonnance électronique	43
2.6.3	Feed Design Lab.....	44
2.6.4	Projecten	45
2.7	Communicatie	47
2.7.1	www.bemefa.be	47
2.7.2	Publicaties	47
2.7.3	Crisiscommunicatie	49
2.7.4	Vergaderingen	50
2.7.5	Opleidingen	51
2.7.6	Evenementen en bezoeken	51
2.7.7	Concertation de la chaîne.....	52
2.8	Overkoepelend	54
2.8.1	Export	54
2.8.2	Verzekeringen.....	54
2.8.3	Wetgeving.....	54
2.9	BEMEFA actief in.....	56
2.9.1	BEMEFA werkgroepen	56
2.9.2	Werkgroepen extern	56
2.9.3	Raden.....	56
2.9.4	Andere samenwerkingsvormen	56

Inleiding

Zoals elk jaar verzorgt de voorzitter het inleidend woord voor het jaarverslag. Dit jaarverslag zou een getrouwe weergave moeten zijn van de activiteiten van het voorbije jaar. We kunnen 2012 best bestempelen als een uiterst zwaar jaar. Dit jaar kwamen heel wat nieuwe activiteiten zich enten op de bestaande activiteiten: het ketenoverleg (met verschillende werkgroepen), AMCRA dat op kruissnelheid kwam (eveneens met zijn verschillende werkgroepen en zeker vermeldenswaardig de voorbereiding van het convenant ZnO), het convenant gemedicineerde voeders, een bemonsteringsplan voor de export & voor petfood & voor gemedicineerde voeders, en *last but not least* een aantal contaminaties (pirimiphos in sojabonen, aflatoxine in mais) die toch weer de nodige energie vereisten om de betrokken leden bij te staan.

Als we daarbovenop mogen vermelden dat het dossier stofexplosie eveneens explodeerde op het vlak van opleidingen & bijstand aan de leden om het dossier voor te bereiden en te helpen verdedigen op het niveau van LNE.

Als we in het dossier export mogen stellen dat de importerende landen het bijzonder lastig maakten voor onze exporteurs, waardoor veel overtuiging noodzakelijk was om het FAVV constructief mee te helpen denken.

Ook het bemonsteringsplan eiste de nodige aandacht op voor verdere automatisering. Laat ons niet vergeten dat dit bemonsteringsplan stilaan het paradepaardje wordt van onze dienstverlening. En als toemaatje hebben bedrijven uit de voedingsindustrie eveneens ons bemonsteringsplan vervoegd!

Op Europees vlak wordt aan België meer en meer gevraagd om de "*lead*" te nemen in dossiers zoals voedselveiligheid, duurzaamheid, wetgeving... België wil dan ook duidelijke signalen geven dat het menens is met de voedselveiligheidsmaatregelen en dat iedereen in de keten dezelfde "*sérieux*" aan de dag moet leggen om ons doel te bereiken. De Gedelegeerd Bestuurder van het FAVV roemde de mengvoedersector als de meest proactieve schakel in de voedselketen: *cela se mérite!*

Intussen werd het fijn doseersysteem mee begeleid naar de derde generatie, kon BEMEFA een dossier indienen als dienstverlener voor het Elektronisch Voorschrift, werd op de *know how* en ervaring van BEMEFA beroep gedaan om de kwaliteitssystemen (zoals Belpork en Belbeef) mee te helpen herstructureren, en hield BEMEFA een salmonellafonds voor de braadkippen boven de doopvont.

Al deze realisaties konden tot een goed einde gebracht worden door de ongebreidelde inzet van zeer gemotiveerde medewerkers, die bovendien twee medewerksters in zwangerschapsverlof opvingen en een nieuwe medewerkster mee hielpen opleiden (ter vervanging van een medewerkster die besliste dichter bij huis actief te blijven).

Dan verdient dit jaar toch een speciale vermelding! Met fierheid mogen we terugblikken op dit voorbije jaar. We steken met zeer veel genoeg een hart onder de riem van de hele ploeg. Het is een waar genoeg dit team te mogen coachen.

Luc Seuryneck, Voorzitter 2012

Yvan Dejaegher, Directeur-generaal

Introduction

Comme chaque année, le rapport annuel commence par quelques mots d'introduction du président. Le rapport annuel se veut un compte-rendu objectif des activités de l'année écoulée. L'année 2012 était une année bien chargée, pleine de nouvelles activités : des réunions dans le cadre de la concertation de la chaîne (et ses différents groupes de travail), l'AMCRA (et ses groupes de travail) qui a atteint sa vitesse de croisière (et, à ne pas oublier, la préparation de la Convention ZnO), la Convention concernant les aliments médicamenteux, l'élaboration d'un plan d'échantillonnage pour l'exportation, le petfood et les aliments médicamenteux, et last but not least, une série de contaminations (la présence de pirimiphos dans des fèves de soja, de l'aflatoxine dans le maïs), des situations de crise dans lesquelles l'APFACA a consacré temps et efforts pour apporter aide et conseil à ses affiliés.

N'oublions pas de mentionner que le dossier sur l'explosion des poussières a explosé au niveau des formations et des services de soutien pour aider nos affiliés à préparer la présentation de leur dossier devant les autorités.

A cela s'ajoutent les problèmes auxquels les exportateurs belges ont été confrontés. Nous avons dû déployer le maximum d'efforts pour convaincre l'AFSCA de nous aider à trouver une solution constructive.

Notre plan sectoriel d'échantillonnage a été davantage automatisé, un travail fatigant qui a porté ses fruits ! N'oublions pas que notre plan d'échantillonnage est de plus en plus considéré comme le plan phare de notre association. De plus, les entreprises de l'industrie alimentaire viennent elles aussi de souscrire notre plan d'échantillonnage!

A l'échelle européenne, notre pays est très souvent invité à prendre le "lead" dans des dossiers comme la sécurité alimentaire, la durabilité, la législation,... La Belgique veut donc prouver qu'elle est sérieuse au sujet des mesures de sécurité alimentaire et souligne que chaque maillon de la chaîne doit se prendre au sérieux et poursuivre le même objectif. Un administrateur délégué de l'AFSCA a même qualifié notre secteur comme étant le maillon le plus proactif de la chaîne: cela se mérite !

L'appareil de dosage de précision en est à sa 3ième version, l'APFACA a introduit un dossier de prestataire de services dans le cadre de l'ordonnance électronique, d'autres organisations (Belpork et Belbeef) ont fait appel au know how et aux expériences de l'APFACA pour les aider à restructurer leurs systèmes de qualité, l'APFACA a porté sur les fonds baptismaux le Fonds de solidarité 'salmonelles' pour poulets de chair .

Tout ceci a été réalisé grâce au dévouement continu de collaborateurs très motivés (qui ont d'ailleurs remplacé deux collaboratrices pendant leur congé de maternité et qui ont aidé à former une nouvelle collaboratrice qui est venue remplacer une autre collègue qui s'est cherché un nouveau défi plus près de chez elle).

L'année 2012 était donc une année exceptionnelle! C'est avec fierté que nous nous retournons sur l'année écoulée et nous encourageons toute l'équipe à continuer dans cette voie. C'est un vrai plaisir de pouvoir entraîner une telle équipe.

Luc Seurnynck, Président 2012

Yvan Dejaegher, Directeur-général

1 L'APFACA: Quoi? - Comment? - Qui?

1.1 Membres et membres de soutien

L'APFACA, l'association professionnelle des fabricants d'aliments composés et de prémélanges, a été créée en 1944. En 2012 APFACA comptait 169 **membres**, représentant ensemble 98% de la production. Le Conseil d'administration ainsi que le Comité permanent sont exclusivement composés de fabricants d'aliments composés ou de prémélanges. Vous retrouvez plus d'informations sur www.bemefa.be, [A propos de l'APFACA](#) > [A propos de l'organisation](#). également la liste des membres du Conseil d'administration et du Comité permanent. L'APFACA remercie ses affiliés pour la confiance qu'ils ont mise dans la Fédération cette dernière année et espère pouvoir poursuivre sur le même élan dans les années à venir.

L'APFACA compte, à côté de ses membres à part entière, un certain nombre de **membres de soutien**: des sociétés qui sont étroitement liées au secteur des aliments composés pour animaux, sans pour autant exercer d'activités relatives à la fabrication d'aliments composés ou de prémélanges.

Si vous êtes intéressé à devenir membre (de soutien), nous vous invitons à consulter notre site web, rubrique [Gestion des membres et A propos de l'APFACA](#) > [demande d'affiliation](#) ou à nous contacter (info@bemefa.be).

1.2 L'APFACA- groupes de travail

L'expérience pratique sur le terrain est indispensable dans le cadre de l'élaboration de dossiers étayés et opérationnels. L'APFACA a mis sur pied un certain nombre de groupes de travail. Les membres des groupes de travail, collaborateurs de nos membres et spécialistes. In 2012, les groupes de travail suivants ont été particulièrement actifs: GT Poulets de chair, GT Empreinte carbone, GT HACCP, WG Explosion des poussières, GT Appareil de dosage de précision, GT Ordonnance électronique, GT Exportation, GT Aliments médicamenteux, GT Contamination croisée et résidus, GT Achat, GT Environnement,... L'APFACA tient à remercier les membres des groupes de travail pour leur engagement! Grâce à eux, notre contribution devient encore plus importante!

Un aperçu des groupes de travail est consultable sur www.bemefa.be, rubrique [A propos de l'APFACA](#) > [Groupes de travail](#)

1.3 Une fédération qui défend les intérêts de ses affiliés

L'objectif de notre Fédération se résume en quelques mots : « représentation d'intérêts » . L'APFACA défend les intérêts de ses membres, fabricants d'aliments composés ou de prémélanges. Ces intérêts se situent dans des domaines différents. La Fédération est également le porte-parole du secteur vis-à-vis des externes: la politique, la presse, l'opinion publique,... tant à l'échelle régionale, nationale, européenne que mondiale. L'APFACA représente le secteur dans beaucoup de groupes de travail, dans des « Task forces », dans des organes de concertation,.. Vous souhaitez en savoir davantage? Nous vous invitons à aller jeter un coup d'oeil sur notre site web, rubrique [A propos de l'APFACA](#) > [APFACA dans d'autres organismes](#).

1.4 L'équipe de l'APFACA

Le secrétariat de l'APFACA est une équipe de 9 personnes enthousiastes: 4 collaboratrices administratives (Els De Vos, Eline Overvoorde, Sylvie Verboeckhoven et Marleen Vranckx) et 4 collaborateurs/collaboratrices (techniques et) scientifiques (Andrea Cools, Erik Hoeven, Karen Kerckhofs et Liesbeth Verheyen), sous la direction du Directeur-général Yvan Dejaegher. Pour une description des responsabilités de chaque collaborateur/collaboratrice, nous vous renvoyons à notre site web www.bemefa.be, Contact > Qui est qui?

2 BEMEFA, een waaier aan activiteiten

2.1 Voedselveiligheid

2.1.1 OVOCOM vzw, GMP, AutoControleSysteem

2.1.1.1 OVOCOM vzw

In 2001 werd OVOCOM vzw, met de stuwende kracht van BEMEFA, opgericht. OVOCOM vzw is het voedselveiligheidsplatform en betreft daarbij alle verticale schakels van de diervoederketen. Het hoofddoel is bij te dragen tot de productie van veilige diervoeders. BEMEFA bekleedt het ondervoorzitterschap en is dus nauw betrokken bij de activiteiten van OVOCOM. OVOCOM is eigenaar/beheerder van het GMP-kwaliteitscertificatieschema voor diervoeders. Bovendien publiceerde OVOCOM in 2005 de eerste versie van de Autocontrolegids Diervoeders (G001) waarvan zij beheerder is. Neem zeker ook eens een kijkje op www.ovocom.be. De website is drietalig (Nederlands, Frans, Engels), wat de internationale werking van OVOCOM nog eens extra in de verf zet.

Alle GMP-deelnemers worden door middel van nieuwsbrieven steeds op de hoogte gehouden van de activiteiten van OVOCOM en van alle bijzonderheden die van belang zijn voor de verschillende sectoren. De nieuwsbrieven blijven ook beschikbaar op de website. De website van OVOCOM bevat nog meer nuttige informatie voor de mengvoederfabrikanten, zoals bijvoorbeeld het jaarlijkse opleidingsprogramma. Dit bestaat enerzijds uit specifieke thema- opleidingen (over onderwerpen zoals dioxinemonitoring, analyse van de RASFF (*Rapid Alert System for Food and Feed*) berichten, import- export, ...) en anderzijds uit algemene opleidingen (met betrekking tot de GMP in het algemeen of met betrekking tot de wetgeving van toepassing op de sector). Deze laatste opleidingen zijn een aanrader voor beginnende interne auditoren of kwaliteitsverantwoordelijken binnen een bedrijf. De website www.ovocom.be bevat eveneens bepaalde themapagina's die informatie verschaffen over specifieke onderwerpen zoals transport of aankoop bij de primaire producent. In 2012 werd ook een specifieke webpagina m.b.t. wetgeving toegevoegd. Wekelijks wordt aan deze pagina de relevante wetgeving die de voorbije week werd gepubliceerd, toegevoegd. Vereenvoudiging en automatisering van administratie blijven nog steeds een belangrijk aandachtspunt bij OVOCOM. Zo wordt onder meer gewerkt aan de ontwikkeling van meer interactieve tools die zowel voor bedrijven als certificatie-instellingen een hulp kunnen zijn.

2.1.1.2 GMP Diervoeders – Autocontrolegids Diervoeders

Bedrijven die GMP-gecertificeerd zijn, zijn eveneens in orde voor de vereisten voor de Autocontrolegids Diervoeders. De Gids bevat alle wettelijke vereisten waaraan bedrijven moeten voldoen. De GMP bevat daarenboven nog een aantal bovenwettelijke verplichtingen, die essentieel worden geacht voor de productie van veilige diervoeders. Het FAVV heeft geen bevoegdheid met betrekking tot de bovenwettelijke verplichtingen die werden opgenomen in de GMP standaard. Daarom wordt de Autocontrolegids door het FAVV ook als een afzonderlijke entiteit behandeld. Echter, om het voor de bedrijven zo eenvoudig mogelijk te houden, heeft OVOCOM ervoor geopteerd de Gids volledig te verweven in de GMP. De certificatie-instellingen kunnen op deze manier ook gemakkelijk gecombineerde audits uitvoeren. Bedrijven aan wie een positieve autocontrolestatus wordt toegekend door het FAVV, krijgen een korting van 75% op de heffing aan

het FAVV. Dit geldt dus voor alle Belgische gecertificeerde GMP-bedrijven, maar eveneens voor bedrijven die zich enkel voor de Gids laten valideren. In 2012 werd versie 2 van de Autocontrolegids Diervoeders goedgekeurd. Intussen werden bepaalde hoofdstukken reeds opnieuw gewijzigd en ter goedkeuring ingediend bij het FAVV. De wetgeving evolueert immers continu.

2.1.1.3 Certificatie-instellingen

De correcte toepassing van de GMP-Regeling door bedrijven, wordt gecontroleerd door onafhankelijke derden, namelijk door geaccrediteerde certificatie-instellingen (OCI). In 2012 werden 5 door OVOCOM erkende certificatie-instellingen door de Raad van Bestuur van OVOCOM gesanctioneerd met een waarschuwing. Dit nadat inbreuken werden vastgesteld tegen de regels die de certificatie-instellingen dienen te respecteren om erkend te worden – en te blijven – door OVOCOM.

2.1.2 Plan d'échantillonnage sectoriel de l'APFACA

2.1.2.1 La théorie

Le coup d'envoi pour l'élaboration d'un plan sectoriel d'échantillonnage a été donné en 2003. Le plan fait la fierté du secteur des aliments composés pour animaux. L'objectif est de garantir maximale la sécurité alimentaire dans la chaîne des aliments pour animaux. En 2003, seuls les matières premières et les aliments composés étaient échantillonnés. Entretemps, les prémélanges et les additifs ont également intégrés au plan d'échantillonnage sectoriel. Le plan comprend trois niveaux: 1) les échantillons prélevés chez le producteur de prémélanges (niveau 1); 2) les échantillons prélevés à la réception de la matière première chez le fabricant de l'aliment composé ou du prémélange, donc avant le processus de mélange (niveau 2) et 3) les échantillons des aliments composés, donc après le processus de mélange (niveau 3). Le nombre d'échantillons à prélever par

Pour les affiliés de l'APFACA, la participation au plan sectoriel d'échantillonnage est obligatoire. Non seulement les affiliés de l'APFACA mais aussi d'autres fabricants non-affiliés participent au plan d'échantillonnage de l'APFACA (fabricants belges, néerlandais, français et luxembourgeois). Au moment où le plan 2013 a démarré, le nombre de participants s'élevait à 266 (unités de production). Les affiliés d' APIM, Association Professionnelle de l'Industrie Margarière, sont également venus adhérer au plan dans le courant de 2013.

L'approche collective a été élargi depuis l'entrée en vigueur du plan. En 2008, l'APFACA a élargi son plan d'échantillonnage en ajoutant des contrôles sur la présence de résidus de coccidiostatiques dans des aliments pour animaux non- cibles ([cf. infra](#)) Un plan d'échantillonnage axé sur l'exportation vers des pays tiers a vu le jour en 2012. Un plan spécifique pour l'exportation vers l'Union Douanière (animaux agricoles domestiques et aliments secs pour animaux domestiques) a été mis sur pied. Dix unités de production y participent. En 2011, un plan sectoriel d'échantillonnage Petfood, a été lancé pour la première fois. Deux unités de production y participent. Nous revenons sur ces deux derniers plans plus loin dans ce Rapport. Dans le cadre de la Convention 'aliments médicamenteux' signée par l'APFACA et l'AFSCA début 2013 ([cf. infra](#)), l'APFACA a ajouté un nouveau volet à son plan d'échantillonnage, à savoir : la détection de résidus de prémélanges médicamenteux dans les aliments à blanc pour porcs.

2.1.2.2 Wat veranderde in 2012?

BEMEFA heeft in de loop van 2012 continu gewerkt aan de verbetering van het geïnformatiseerde sectoraal bemonsteringsplan. De verschillende stappen die in de uitwerking van het plan gebeuren, zijn hetzelfde gebleven.

De eerste stap van het opstellen van het plan is de inventarisatie van alle gebruikte grondstoffen en de geproduceerde voormengsels en mengvoeders: iedere deelnemer wordt gevraagd online, via een gebruiksvriendelijk formaat, zijn eigen inventaris in te vullen. Deze inventarissen vormen de basis voor de statistische berekening van het aantal te analyseren stalen. Dit gebeurt uitgaande van de totale tonnages per groep van producten en de punten van aandacht die volgen uit de sectorale gevarenanalyse (zie [verder](#)). Vervolgens worden deze analyses verdeeld over de deelnemers aan het plan, rekening houdende met hun gebruikte grondstoffen / geproduceerde voormengsels of mengvoeders, de gevaren die eraan gelinkt zijn, het totaal tonnage van de fabrikant, ... Ook deze verdeling werd geïnformatiseerd. Tot slot worden alle analyses uniform in de tijd gespreid.

Via de website kan iedere deelnemer zijn eigen planning van de te analyseren stalen raadplegen, inclusief de stalen die de OCI dient te nemen tijdens de jaarlijkse GMP-audit. Analyseaanvraagformulieren worden automatisch gecreëerd. De deelnemer hoeft enkel nog het aanvraagformulier verder in te vullen en het staal naar het labo op te sturen. De analyseresultaten worden, na validatie, opgenomen in de database en via de website kenbaar gemaakt aan de betrokken deelnemer. Elke individuele deelnemer kan via deze database alle geanonimiseerde resultaten van de sector raadplegen.

BEMEFA streeft ernaar om het geïnformatiseerde bemonsteringsplan zo gebruiksvriendelijk mogelijk te maken voor haar leden, waardoor regelmatige updates plaatsvinden. Het secretariaat staat steeds klaar om vragen van de deelnemers te beantwoorden, maar de deelnemers kunnen er ook terecht voor suggesties, opmerkingen, enz.

Heeft u vragen omtrent het sectoraal bemonsteringsplan van BEMEFA, dan kan u ons altijd contacteren via analyses@bemefa.be. Andrea Cools en Eline Overvoorde bemannen de analysepost binnen BEMEFA. Alle info is eveneens terug te vinden op de site: rubriek [Voedselveiligheid > Bemonsteringsplan](#) en rubriek [Analyses](#).

2.1.2.3 Afspraken met de laboratoria

Er wordt enkel samen gewerkt met geaccrediteerde, door het FAVV erkende labo's. BEMEFA maakt sectoraal afspraken voor de analyses van het bemonsteringsplan: analysemethode, wachttijden, Door een groter volume aan te bieden kunnen we de prijs drukken. Afspraken maken het ook mogelijk de informatisering en automatisatie verder door te trekken. We vragen immers de rapporten in welbepaalde formaten af te leveren. Leden kunnen ook voor hun individuele analyses (bijvoorbeeld in het kader van de GMP) beroep doen op de sectoraal gemaakte afspraken. Op onze website werd een overzicht gepubliceerd van de verschillende labo's waarmee BEMEFA samen werkt ([Voedselveiligheid > Bemonsteringsplan > Individuele analyses](#)).

Mocht u opmerkingen of suggesties hebben, dan kan u ons deze altijd laten weten via analyses@bemefa.be.

2.1.2.4 Het sectoraal bemonsteringsplan 2012 – Geplande analyses en resultaten

In totaal werden 2043 stalen in kader van het sectoraal bemonsteringsplan genomen en geanalyseerd in 2012. Dat komt overeen met maar liefst 99,9% van de geplande analyses. Indien de analyses in het kader van het plan coccidiostatica worden meegeteld, bedraagt het aantal uitgevoerde analyses 2189. De onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal uitgevoerde analyses per diervoeder, evenals het aantal overschrijdingen. In het bemonsteringsplan 2012 zaten gemiddeld 7 dagen tussen staalname door de fabrikant en verzending naar het labo. We mogen stellen dat dit een meer dan redelijke termijn is.

Tabel 1: Analyseresultaten sectoraal bemonsteringsplan BEMEFA 2012 (VM: voedermiddel; TVM: toevoegingsmiddel; MV: mengvoeder)

NIVEAU 1				
Parameter	Type diervoeder	Analyses (plan)	Analyses (uitgevoerd)	Aantal overschrijdingen
4 zware metalen (As, Cd, Hg, Pb)	Voormengsel	59	57	0 ⁽¹⁾
NIVEAU 2				
Parameter	Type diervoeder	Analyses (plan)	Analyses (uitgevoerd)	Aantal overschrijdingen
4 zware metalen (As, Cd, Hg, Pb)	Voormengsel/ Mineraalvoeder	23	22	0
	TVM	22	23	0
	VM	47	55	0 ⁽²⁾
5 metalen (As, Cd, Hg, Pb, F)	VM	33	32	0
Aflatoxine B1	VM	73	62	1 [zonnebloempitten, EU]
Ambrosia	VM	22	22	0
Antibiotica	VM	32	32	0
Blauwzuur	VM	42	41	1 [lijnzaad, EU]
Botanische onzuiverheden	VM	22	22	0
Dioxines en dioxineachtige PCB's	Voormengsel/ Mineraalvoeder	23	23	0 ⁽³⁾
	TVM	66	70	0 ⁽³⁾
	VM	121	125	0 ⁽³⁾

Melamine	TVM	11	16	0
	VM	37	33	0
Moederkoren	VM	20	18	0
Mycotoxines	VM	328	313	0
Onoplosbare onzuiverheden	VM	6	6	0
PAK's	VM	79	74	5 ⁽⁶⁾ [2 x palmpitvetzuur(destillaten), 2 x citruspulp, 1 x luzerne – geen contact drooggassen]
PCB's (niet-dioxineachtige)	Voormengsel/ Mineraalvoeder	23	23	0 ⁽³⁾
	TVM	22	27	0 ⁽³⁾
	VM	70	67	0 ⁽³⁾
Pesticiden	TVM	22	22	0 ⁽⁴⁾
	VM	248	251	3 ⁽⁵⁾ [1 x pirimiphos methyl in sojabonen, 1 x chloorprofam in tarwe DDGS EU, 1 x ethoxyquin in Franse maïs]
Salmonella	VM	112	116	2 ⁽⁷⁾ [1 x cacaopellen, 1 x varkensdiermeel]
Schimmels	VM	39	37	0
NIVEAU 3				
Parameter	Type diervoeder	Analyses (plan)	Analyses (uitgevoerd)	Aantal overschrijdingen
4 zware metalen (As, Cd, Hg, Pb)	Mineraalvoeder	146	141	0
Salmonella	MV	149	164	1 [1 x S. Livingstone in melkveevoer]
Mycotoxines	MV	149	149	1 [1 X DON in varkensvoer]
Coccidiostatica	MV	149	146	-
TOTAAL		2195	2189	14

⁽¹⁾ Slechts 1 verhoogd resultaat op kwik in een voormengsel >4% (geen norm voor kwik in voormengsels)

⁽²⁾ 5 extra analyses ingepland voor zware metalen bij gisten (beslissing werkgroep HACCP 02/03/2013 naar aanleiding van RASFF)

⁽³⁾ *Aangepaste wetgeving maximumgehalten en actiedrempels dioxines, dioxineachtige PCB's en niet-dioxineachtige PCB's: verordening nr. 277/2012 (ingang 18/04/2012). Resultaten die voor deze datum werden gerapporteerd, werden nog getoetst aan bijlage I van het MB van 12/02/1999.*

⁽⁴⁾ *Er werden 3 verhoogde gehalten ethoxyquin teruggevonden (capsanthin, canthaxanthin en overige sensorische TVM). Hierbij werd steeds bevestigd dat het verhoogd gehalte verklaard kon worden door het gebruik van ethoxyquin als anti-oxidant.*

⁽⁵⁾ *Geen rekening houdend met concentratie-factoren!*

Inclusief extra monitoring op pirimifos-methyl in sojabonen (10 extra analyses, beslissing WG HACCP naar aanleiding van overschrijding pirimifos-methyl in sojabonen)

⁽⁶⁾ *Het betreft hier steeds een overschrijding van de actiedrempel. De afkeurgrens werd nooit overschreden.*

⁽⁷⁾ *Serotypering negatief in cacaopellen (fabrikant uit Frankrijk), S. O6,7:Z29 in varkensdiermeel*

Op het niveau van de voormengsels (**NIVEAU 1**) werden 57 analyses uitgevoerd op vier zware metalen (arseen, cadmium, kwik en lood). Er werden geen overschrijdingen vastgesteld, maar wel een verhoogd kwikgehalte in een voormengsel > 4% (1,12 ppm met meetfout 0,28 ppm). Voor kwik is geen norm vastgelegd bij voormengsels, de norm voor volledige diervoeders bedraagt 0,1 ppm.

Op **NIVEAU 2** werden op de zware metalen (inclusief fluor) 132 analyses uitgevoerd, waarbij geen enkele overschrijding werd genoteerd. In één staal werd een gehalte aflatoxine B1 teruggevonden hoger dan de norm, namelijk in zonnebloempitten met afkomst EU. Voor de overige mycotoxines lagen de gehalten steeds onder de norm. Analyses op poly-aromatische koolwaterstoffen (PAK's) werden uitgevoerd op 74 stalen, waarvan 5 stalen boven de actiedrempel van 15 µg/kg (som BAPEQ). Hiervan waren er 2 palmpitvetzuur(destillaten), 2 citruspulp en 1 luzerne zonder contact met drooggassen. Bij 127 stalen werden er residuen van pesticiden aangetroffen, waarvan 121 bij voedermiddelen en 6 bij toevoegingsmiddelen. Er werden 3 verhoogde gehalten ethoxyquin teruggevonden in toevoegingsmiddelen (capsanthin, canthaxanthin en overige sensorische TVM). Hierbij werd steeds bevestigd dat het verhoogd gehalte verklaard kon worden door het gebruik van ethoxyquin als anti-oxidant. Drie resultaten van voedermiddelen lagen boven de MRL, rekening houdend met de meetonzekerheid (1x pirimifos-methyl in sojabonen, 1x chloorprofam in tarwe DDGS EU en 1x ethoxyquin in Franse maïs). Hierbij werd echter geen rekening gehouden met concentratiefactoren voor verwerkte producten. Van de 218 analyses op dioxines en dioxineachtige PCB's, werd geen overschrijding van actiedrempel en/of norm vastgesteld. Ook bij de 117 analyses op niet-dioxineachtige PCB's, waren alle resultaten conform. Salmonella werd tweemaal teruggevonden in voedermiddelen (cacaopellen en varkensdiermeel). Bij typering van het staal cacaopellen, werd geen Salmonella teruggevonden. In het staal varkensdiermeel toonde de serotypering aan dat het om S. O6,7:Z29 ging. Tenslotte werd één non-conformiteit vastgesteld op blauwzuur (lijnzaad, EU). Er werd ook gemonitord op melamine, wat nooit werd teruggevonden. Ook voor Ambrosia, antibiotica, schimmels, moederkoren en onoplosbare onzuiverheden werden geen overschrijdingen van de normen vastgesteld.

Op **NIVEAU 3** werden 141 analyses uitgevoerd op zware metalen bij mineraalvoeders. De gehalten arseen, cadmium, kwik en lood lagen steeds onder de norm.

Voor de geproduceerde mengvoeders werden 149 analyses uitgevoerd op mycotoxines. Er werd één overschrijding van de richtwaarde voor DON genoteerd in varkensvoer. Er werden ook 164 analyses op Salmonella uitgevoerd (vooral op varkensvoer en pluimveevoeder). In één staal (melkveevoeder) werd S. Livingstone gedetecteerd.

2.1.2.5 Monitoring mycotoxines granen en maïs – oogst 2012 – De resultaten

Jaarlijks wordt een early warning uitgewerkt voor de monitoring van mycotoxines in granen en maïs. Dit geeft een beeld van de 'mycotoxinelast' op moment van de oogst. BEMEFA publiceert de rapporten hieromtrent op [Analyses > Resultaten > Globaal Sectoroverzicht](#).

Early warning céréales - récolte 2012

En 2012 la teneur en déoxynivalénol (DON) était nettement supérieure à celle enregistrée en 2011. La valeur guide pour DON dans les céréales (et produits de céréales), est de 8000 ppb (Recommandation 2006/576). En 2011 aucune concentration supérieure à 1000 ppb n'avait été retrouvée, en 2012 par contre 20 échantillons présentaient des teneurs > 1000 ppb. La teneur maximale enregistrée s'élevait à 8721 ppb (triticale, origine inconnue). Un résultat d'analyse a révélé une teneur >3000 ppb (blé, origine wallonne). Douze résultats se situaient entre 1250 ppb et 2500 ppb, dont 10 échantillons de blé et 2 échantillons d'orge. La valeur cible proposée pour la zéaralénone (ZEA) dans les céréales (et produits à base de céréales) est de 2000 ppb (Recommandation 2006/576). En 2012, 93% des résultats d'analyse se situent en-dessous de la limite de détection (par rapport à 99% en 2011). Quatre résultats (2 pour le blé et 2 pour l'orge) se trouvent sont > 75 ppb, mais restent < 100 ppb. Cinq résultats étaient > 200 ppb (dont 4 échantillons de blé d'origine wallonne, et 1 échantillon d'orge d'origine flamande). Les teneurs en Aflatoxine B1, Fumonisine B1 et Fumonisine B2 se situent toutes en-dessous de la limite de détection. Il en est de même pour les valeurs en Ochratoxine A, bien que 1 valeur supérieure à la limite de détection (35,3 ppb) ait été enregistrée. La valeur cible proposée pour l'Ochratoxine A dans les céréales (et produits à base de céréales) est de 250 ppb (Recommandation 2006/576). Les teneurs en T2 et HT2 de tous les échantillons se situent en-dessous des 200 ppb. Il convient de tenir compte d'une éventuelle augmentation de la présence de mycotoxines pendant la période de stockage. Les informations précédentes ne reflètent que la situation au moment de la récolte. La période de floraison (les circonstances météorologiques), le choix de la variété, la culture précédente, le traitement du sol, etc. jouent également un rôle important dans le développement des mycotoxines.

Early warning maïs oogst 2012

In 2012 werden 46 stalen geanalyseerd, heel wat minder dus dan in 2011 (toen 87). We danken alvast iedereen voor de medewerking! Over het algemeen zijn de waarden voor de oogst van 2012 lager dan deze voor 2011. Wat DON betreft, zijn de pieken die tijdens de oogst van 2011 werden waargenomen, niet meer aanwezig. Aangaande ZEA is het maximale gehalte voor maïs uit België licht hoger dan in 2011, maar zeker niet onrustwekkend.

2.1.2.6 Werkgroep HACCP en Werkgroep Kernvoederfabrikanten

Het bemonsteringsplan van BEMEFA heeft een dynamisch karakter. Op basis van de actualiteit, literatuur,... kunnen onmiddellijk aanpassingen gedaan worden indien dit nodig geacht wordt. BEMEFA werkt hiervoor nauw samen met de werkgroepen HACCP en Kernvoederfabrikanten. Tot hun takenpakket behoort ondermeer: actualisatie van de [gevarenanalyse](#), bespreking van de

resultaten, uitwerking van de bemonsteringsplannen,... We danken de leden van de werkgroepen voor hun inzet! BEMEFA is vragende partij om de werkgroep HACCP op een nog hoger niveau te tillen door internationaal te gaan samenwerken. Op regelmatige basis wordt al overlegd met GMP+ International. Een lans wordt (eens te meer) gebroken voor een internationale samenwerking met GMP+ International, QS, AIC, Trust Feed, enz.

2.1.2.7 Bemonsteringsplan Petfood

Begin 2012 ging voor het derde jaar op rij een bemonsteringsplan (plantaardige) Petfood van start. Omwille van de specificiteit van bepaalde grondstoffen, werd in de planning ook gebruik gemaakt van de statistiek op niveau 1.

2.1.2.8 Bemonsteringsplannen Export

Hoger werd reeds melding gemaakt van het bemonsteringsplan uitgewerkt op maat van de exporteurs. Het gaat hier in de eerste plaats om export naar de Douane-Unie: 1) uitvoer van diervoeders en toevoegingsmiddelen van dierlijke oorsprong; 2) uitvoer van niet-ingeblikte/droge petfood van dierlijke oorsprong; 3) uitvoer van ingeblikte petfood van dierlijke oorsprong. Begin 2013 werd daar bovenop een plan uitgewerkt voor de export van voeder naar Macedonië. Dit plan omvat analyses op de aanwezigheid van Salmonella en Clostridium Perfringens. In 2013 waren 10 vestigingen ingeschreven in de bemonsteringsplannen Export.

2.1.2.9 Interesse uit verschillende hoeken

Verschillende stakeholders uit de voedselketen tonen grote interesse in het sectoraal bemonsteringsplan van BEMEFA: zusterfederaties uit het buitenland, andere sectoren uit de voedselketen, kwaliteitslabels, enz. Zo nemen sinds begin 2013 de leden van APIM, de beroepsvereniging van de margarinenijverheid, deel aan het sectorale plan. De gebruikte grondstoffen, alsook de leveranciers zijn immers analoog aan deze van de mengvoederfabrikanten. BEMEFA is steeds bereid haar kennis en opgedane ervaring te delen met geïnteresseerde partijen. Zelfs voor de opleidingen van de voedselveiligheidsagentschappen wordt BEMEFA gevraagd.

2.1.3 Gevarenanalyse diervoeders

Alle gebruikte grondstoffen en geproduceerde eindproducten (voormengsels en mengvoeders) worden onderworpen aan een gevarenanalyse. Daarbij wordt nagedacht over wat de mogelijke gevaren zijn voor de voedselveiligheid bij het gebruik van die grondstoffen en de productie van die eindproducten en wat de ernst is van die gevaren. Elk mogelijk gevaar krijgt een score op enerzijds de kans op voorkomen en anderzijds de ernst ervan. De principes van HACCP (*Hazard Analysis of Critical Control Points*) liggen aan de basis van deze aanpak. Deze principes zijn sinds 2002 opgenomen in de GMP Diervoeders, hetgeen impliceert dat iedere meng- en kernvoederfabrikant, die aan de GMP voldoet, een gevarenanalyse moet uitvoeren. Gezien de grondstoffen die door verschillende fabrikanten worden gebruikt grotendeels gelijkaardig zijn of eenzelfde oorsprong hebben, zijn ook de

potentiële gevaren gelijkaardig. BEMEFA heeft er dan ook voor geopteerd om deze gevarenanalyse op sectorniveau uit te voeren.

Hoger kon u al vernemen dat deze gevarenanalyses regelmatig een grondige evaluatie ondergaan, en dit in samenwerking met de BEMEFA-werkgroepen HACCP en Kernvoederfabrikanten. De grote flexibiliteit van een dergelijke aanpak zorgt dat steeds kan worden ingespeeld op recente gebeurtenissen. Zo kunnen ook steeds de nodige aanpassingen doorgevoerd worden aan het sectoraal bemonsteringsplan. In 2012 werd de evaluatie diepgaand gevoerd, ondermeer aan de hand van een overzicht van de RASFF (*Rapid Alert System for Food and Feed* – zie elders) berichten 2000 – 2011 en op basis van het advies van het wetenschappelijk comité van het FAVV. Doel is om op termijn ook de oefening te maken aan de hand van trendanalyse van de resultaten van de voorbije jaren.

Alle gevarenanalyses werden naar het Engels vertaald, wat betekent dat deze zowel in het Nederlands, in het Frans als in het Engels beschikbaar zijn. (Volwaardige steunende) leden en deelnemers aan het sectoraal bemonsteringsplan hebben gratis toegang tot de gevarenanalyses. Niet-leden / niet-deelnemers kunnen hiervoor een licentieovereenkomst aangaan om toegang te krijgen. Meer informatie kan via info@bemefa.be worden bekomen.

2.1.4 Individuele analyses

Naast sectoraal geplande analyses dienen de fabrikanten eveneens individuele analyses uit te voeren. Een goed voorbeeld hiervan zijn de analyses op Salmonella in het kader van de GMP. BEMEFA-(volwaardige steunende) leden kunnen gebruik maken van de sectoraal gemaakte afspraken met de laboratoria om deze individuele analyses te laten uitvoeren. In 2012 werden in totaal 2983 individuele analyses aangevraagd, waarvan 1530 op Salmonella.

2.1.5 Uitwisselbaarheid internationaal

In 2012 werd de wederzijdse uitwisselbaarheidsovereenkomst tussen **OVOCOM vzw en GMP+ International**, met betrekking tot hun beider kwaliteitsstandaarden, resp. GMP en GMP+, hernieuwd. De uitwisselbaarheid heeft betrekking op de productie van diervoeders en voormengsels, handel, transport en opslag. De uitwisselbaarheid is geldig zonder bijkomende audit en zonder bijkomende kosten voor de deelnemende bedrijven. Een wederzijdse intensievere informatie-uitwisseling en een effectief samenwerkingsverband in crisismomenten behoren eveneens tot de overeenkomst. In 2012 hebben verschillende overlegmomenten plaatsgevonden waar aanpassingen aan de kwaliteitsstandaarden, mogelijke verbeteringen, harmonisatie, ... besproken werden. Dit resulteerde onder meer in de publicatie van identieke vereisten betreffende de monitoring van vetten en oliën, gebaseerd op de vereisten zoals vastgelegd in Ver. (EU) nr. 225/2012. Tevens is er een lijst met vet- en olieproducten, die in beide systemen verboden zijn, opgesteld.

OVOCOM vzw, GMP+ International (Nederland) en Qualimat (Frankrijk) richtten in 2007 het “**International Committee for Road Transport**” of “**ICRT**” op. QS (Duitsland) sloot zich hierbij aan in 2009. Begin 2013 werd ook Coceral verwelkomd als lid. Uit het oogpunt van borging van voederveiligheid binnen de diervoedersector, streven de leden naar harmonisatie van de eisen gesteld aan wegtransport in bulk van producten bestemd voor diervoeder. Het expertencomité heeft

als belangrijkste streefdoel producten, bestemd voor diervoeder die vervoerd worden via de weg, te classificeren en het vereiste minimale reinigingsregime te bepalen. Dit gebeurt op basis van de mogelijke gevaren die deze producten kunnen overbrengen in de diervoederketen. De volledige lijst van producten wordt geregistreerd en bijgehouden in een databank. Producten die niet zijn geclassificeerd, zijn verboden voor vervoer in ladingscompartimenten waarmee ook diervoeders worden vervoerd. Om het bepalen van de correcte combinatie 'vervoerd product / minimale toe te passen reiniging' te vergemakkelijken voor de ondernemingen die internationaal opereren, werd de International Database Transport (for) Feed (IDTF) op 12 april 2012 [online](#) geplaatst. De databank is beschikbaar in 4 talen (Frans, Nederlands, Engels en Duits). Alle bedrijven die volgens één van de 5 systemen werken (GMP, GMP+ FSA, GTP, Qualimat of QS), kunnen deze databank consulteren en, met behulp van verschillende zoekvelden, het reinigingsregime bepalen dat minimaal vereist is na het transport van een gegeven product. Teksten met betrekking tot de te volgen werkwijze zijn beschikbaar in de 4 talen om de gebruiker te begeleiden in de raadpleging van de gegevens. De beoordeling van bepaalde producten verschilt nog van het ene systeem ten opzichte van het andere, voornamelijk omwille van verschillende nationale wetgevingen. Deze verschillen zijn duidelijk zichtbaar in de databank.

De voorbereidingen van een uitwisselbaarheidsovereenkomst met **GAFTA** (*Grain and Feed Trade Association*) voor het **GTAS** (*GAFTA Trade Assurance Scheme*)-schema werden in 2012 afgerond. Deze overeenkomst zal in 2013 gefinaliseerd worden.

2.1.6 Contaminaties en het RASFF systeem

Een (beperkt) overzicht van de voornaamste **contaminaties** van het afgelopen jaar:

- April 2013: Dioxine in alpha-tocoferol (natuurlijk vitamine E) afkomstig uit China, te hoog gehalte in de premix
- Februari - Maart 2013: aflatoxine in maïs van Zuidoost-Europese afkomst
- Augustus 2012: didecyldimethylammoniumchloride (DDAC) in levensmiddelen en diervoederproducten in Duitsland
- Juni 2012 + Maart 2013: dioxine in pikblokken voor duiven
- Juni 2012: pirimiphos methyl in sojabonen

Het RASFF systeem

 In geval van een overschrijding van de norm dient de betrokken operator verplicht te melden aan de nationale autoriteiten (het FAVV in België). Deze laatste werken in samenwerking met de operator een tracering uit en evalueren of melding aan de andere lidstaten nodig is (bijvoorbeeld in geval van export). Dergelijke melding verloopt via het RASFF portaal. RASFF staat voor '*Rapid Alert System for Food and Feed*', het snelle waarschuwingssysteem binnen de voedings- en diervoedersector. Het RASFF portaal (<https://webgate.ec.europa.eu/rasff-window/portal>) geeft een duidelijk overzicht van de contaminaties.

2.1.7 Aliments médicamenteux

2.1.7.1 *Prémélanges et aliments médicamenteux – le bilan*

Chaque année, l'APFACA mène une enquête parmi ses affiliés en vue de tracer le bilan des quantités de prémélanges médicamenteux utilisées et des quantités d'aliments composés médicamenteux fabriqués. En 2012, les exportateurs ont également invités à participer à l'enquête. Les données de 4 années consécutives ont été rassemblées (2009 – 2012). L'APFACA traite actuellement les résultats pour l'année de production 2012. Vous trouvez ci-dessous un bref aperçu des résultats de l'année de production 2011 (enquête datant de 2012).

In 2012 erkende het FAVV 61 inrichtingen voor de productie van gemedicineerde voeders. Inderdaad, een speciale erkenning van het Voedselagentschap is vereist. Vierenveertig gemedicineerde voormengsels waren erkend door het FAGG (Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten), 33 daarvan werden door onze leden ingemengd, waarvan 5 voor ontworming. In totaal werd 235.378 ton gemedicineerd voeder geproduceerd voor de Belgische markt in 2011 (dat is een lichte daling t.o.v. het jaar voordien 237 892 ton): 227.472 ton gemedicineerd varkensvoeder (versus 230.493 ton in 2010), 7.146 ton gemedicineerd pluimveevoeder (versus 6.315 ton in 2010) en een zeer beperkte hoeveelheid andere types voeder (konijnen). Voor het varkensvoeder betekent dit een percentage van 6.62% van de totale hoeveelheid varkensvoeder geproduceerd in 2011 voor de Belgische markt door de deelnemers aan de enquête: 2.21% van het varkensvoeder bevat enkel middelen voor ontworming; 4.40% omvat (ook) niet-ontwormingsmiddelen (antibiotica). 658.969 kg gemedicineerde voormengsels werden in 2011 ingemengd (waarvan bijna 10% voor ontworming), versus 682.446 kg in 2010: een daling dus met 3,44%.

Er wordt slechts een beperkte hoeveelheid gemedicineerd voeder geëxporteerd: In 2011 bedroeg de productie bestemd voor export ongeveer 7.000 ton. Twee derde daarvan wordt naar Frankrijk geëxporteerd; één derde naar Nederland.

2.1.7.2 *Plan d'action concernant les aliments médicamenteux 2012 – 2014*

L'APFACA vient d'élaborer un propre plan d'action soulignant ainsi son intention de réduire le plus possible la consommation des antibiotiques. Le plan d'action comprend les priorités suivantes:

- La promotion des bonnes pratiques et la sensibilisation des acteurs
- Développement d'alternatives
- Renforcer l'encadrement et réduire les pratiques à risque
- Mesurer est savoir (enquêtes annuelles)
- Harmonisation à l'échelle européenne
- Relation avec d'autres stakeholders.

Le conseil d'administration de l'APFACA a approuvé ce plan d'action: le plan est donc prêt à être mis en place.

2.1.7.3 *Convention concernant les aliments médicamenteux*

L'APFACA et l'AFSCA ont signé une convention concernant la production d'aliments médicamenteux en date du 30 janvier 2013. La Convention reconnaît les réalisations et l'engagement du secteur des aliments composés pour animaux. Monsieur Houins, Administrateur délégué de l'AFSCA, a exprimé son appréciation à l'égard de l'approche du secteur des aliments composés pour animaux et qualifié l'APFACA comme étant "le maillon le plus proactif de la chaîne alimentaire".

La Convention contient une série d'engagements concrets en vue de réduire encore plus la contamination croisée d'aliments médicamenteux vers les aliments à blanc. Le point crucial de ladite convention concerne l'extinction d'ici fin 2013 du mélangeur principal pour la production d'aliments médicamenteux, à l'exception des vermifuges et des aliments sous forme de granulés pour lapins. De plus, la convention prévoit d'autres points, dont les seuils de tolérance, les mesures de gestion, le monitoring, etc. Le plan d'échantillonnage de l'APFACA a été élargi avec un volet supplémentaire: des analyses pour la détection de résidus de substances actives, utilisées dans la production d'aliments médicamenteux dans le mélangeur principal.

Les présentations données à l'occasion de la signature de la convention, ainsi que la version signée de la Convention sont consultables sur www.bemefa.be, [Qualité>Résidus>Etudes de transfert](#).

2.1.7.4 *Versleping*

Volgens de GMP dient een installatie na het gebruik van toevoegingsmiddelen of gemedicineerde voormengsels gespoeld te worden. Er kan immers versleping optreden van de ene charge naar de daaropvolgende charge(s). Het verslepniveau wordt gedefinieerd als de hoeveelheid van een nutriënt of bestanddeel (een toevoegingsmiddel of gemedicineerd voormengsel) uit een voorafgaande charge, uitgedrukt in procenten, die in de daarop volgende charge voeder (van dezelfde grootte) terechtkomt. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de verwerkingseigenschappen van de gebruikte producten. De installatie-eigen versleping zal aan de hand van een vermenigvuldigingsfactor gecorrigeerd worden, om alzo de daadwerkelijke versleping te bekomen. Om het minimum aantal spoelcharges te berekenen, stelt BEMEFA een Excelspreadsheet ter beschikking van haar leden: zie rubriek [Kwaliteit > Residuen > Spoelcharges](#) op onze website. De BEMEFA-werkgroepen residuen en versleping buigen zich over deze problematiek, zowel voor coccidiostatica als voor gemedicineerde voeders.

Bemonsteringsplan BEMEFA coccidiostatica

Zoals hoger al aangehaald breidde BEMEFA in 2008 haar bemonsteringsplan uit met een luik voor de detectie van residuen van coccidiostatica in voeders voor niet-doeldieren. Enkel producenten van doeldiervoeders, die geen gebruik maken van een *dedicated line*, nemen hieraan deel. Begin 2013 betrof het 26 fabrikanten, die samen ongeveer 375.000 ton mengvoeders met coccidiostatica produceren, zonder hierbij gebruik te maken van een *dedicated line*. Om de resultaten van het plan te kunnen evalueren wordt voor elk geanalyseerd staal gevraagd een online enquête in te vullen.

Het sectorale bemonsteringsplan op residuen van coccidiostatica genereert analyseresultaten op niveau van een charge (meel) of run (korrel). In 2012 werden in totaal 146 van de geplande 149 stalen geanalyseerd op residuen van coccidiostatica in voeders voor niet-doeldieren. In 66 stalen (44,3%) werd geen enkel residu gedetecteerd. In 76 stalen (51,0%) werd één residu van een

coccidiostaticum teruggevonden. In de overige vier stalen werden twee residuen en in één geval vier residuen teruggevonden. Meestal was het gedetecteerde residu salinomycine: in 72 stalen werden hiervan residuen gedetecteerd. De lijst wordt aangevuld door monensin, wat 6 maal werd teruggevonden. Decoquinaat (3x), nicarbazin (3x) en narasin (2x) vervolledigen de lijst. Voor 7 stalen van een charge/run was het resultaat potentieel niet-conform, wat overeenkomt met net geen 5% van het totaal aantal stalen. De conformiteit van analyseresultaten dient echter beoordeeld te worden op niveau van een lot. Een lot bestaat in deze context dus uit aaneensluitend na elkaar geproduceerde charges/runs die als dusdanig ook uitgeleverd worden. Voor de stalen in kwestie diende de fabrikant dus een tegenanalyse uit te voeren op een staal representatief voor het lot.

Overdrachtstudies

In 2005 startte BEMEFA met de medewerking aan overdrachtstudies. RESPOUL heeft 'de ontwikkeling van een model voor de bepaling van overdrachtsfactoren van residuen bij pluimvee' tot doel. Dierproeven werden uitgevoerd, in dewelke de dieren voeder krijgen met daarin residuen van coccidiostatica of gemedicineerde diervoeders, en dat gedurende een veertiental dagen; hierop volgt een periode van 16 dagen met blanco voeder. In juli 2011 vond het laatste RESPOUL begeleidingscomité plaats. De overdrachtsresultaten van tylosine en flubendazole naar eieren en vlees (braadkip) werden geschetst (zeer lage overdracht). In totaal werden in RESPOUL gedurende 3 jaar 6 actieve substanties getest (2 coccidiostatica en 4 moleculen uit gemedicineerde voeders). Na 3 jaar onderzoek zijn de onderzoekers niet in staat om een model uit te werken dat bruikbaar zou zijn om ook voor andere actieve substanties de overdracht te bepalen naar pluimveevlees en ei. Ze ontbraken nog teveel parameters om de moleculen te karakteriseren. Om die reden heeft ILVO het project nog een jaar verder gezet om het model op punt te stellen. In 2012 werden de conclusies van de studie gepubliceerd als een doctoraatsstudie, getiteld "*Transfer of cross-contamination levels of coccidiostats, antibiotics and anthelmintics from feed to poultry matrices*".

2.1.7.5 AMCRA

AMCRA, le Centre de connaissances "*Antimicrobial Consumption and Resistance in Animals*" s'est fixé comme objectif de rassembler et d'analyser toutes les données relatives à l'utilisation des antibiotiques et à la résistance aux antimicrobiens chez les animaux en Belgique. Les résultats obtenus seront communiqués de manière neutre, objective et transparente, dans un souci de sensibilisation et de vulgarisation. En 2012 AMCRA a lancé son site web: www.amcra.be.

Les fondateurs et les souteneurs financiers d' AMCRA sont les organisations agricoles (Boerenbond, le syndicat ABS et la Fédération wallonne de l'Agriculture (FWA)), l'Association professionnelle des fabricants d'aliments composés pour animaux (APFACA), l'Association professionnelle de l'industrie pharmaceutique (Pharma.be), le département néerlandophone du Conseil supérieur de l'Ordre des vétérinaires ensemble avec la faculté de médecine vétérinaire de l'Université de Gand. L'Agence fédérale pour la sécurité de la chaîne alimentaire (AFSCA) et l'Agence fédérale des médicaments et des produits de santé (l'AFMP) soutiennent et cofinancent AMCRA.

L'APFACA participe dans les groupes de travail mis en place par AMCRA. Vous retrouvez ci-dessous les réalisations dans le cadre des différents groupes de travail :

- **GT collecte de données:** un système pour la collecte de données s'impose. Les négociations à ce sujet sont toujours en cours. Pour le secteur des aliments composés c'est clair: le système qui sera développé devra être compatible avec les logiciels existants, comme p.ex. le logiciel de l'ordonnance électronique, le backoffice dans l'entreprise,...
- **GT Porcs – Oxyde de zinc:** le groupe de travail ZnO, présidé par l'APFACA a formulé un avis concernant la possibilité d'utiliser de l'oxyde de zinc en Belgique en vue d'éviter les diarrhées chez les porcelets sevrés. En vue de neutraliser cette concentration en ZnO temporairement supérieure (administrée sous forme d'aliments médicamenteux, sur ordonnance vétérinaire), une convention est élaborée en collaboration avec le SPF santé publique. L'objectif est de réduire la concentration totale de Zn dans les aliments pour porcs (> 23 kg)
- **GT Communication:** AMCRA a lancé son site web en 2012: www.amcra.be, des sessions d'information et un roadshow ont été organisés
- **GT Autorégulation:** une série de mesures concrètes d'autorégulation ont été publiées (début 2013)

2.1.7.6 AB check

BEMEFA ondersteunt nog steeds het project van Boerenbond en Certus om het antibioticagebruik op varkensbedrijven in kaart te brengen. Het project werd 'ABcheck' gedoopt. De Universiteit Gent, faculteit Diergeneeskunde, heeft een online systeem uitgewerkt om bij een tachtigtal varkensbedrijven het diergeneeskundig gebruik in kaart te brengen. Dit systeem kan ook op pluimvee- en kalkoenbedrijven worden toegepast.

2.1.7.7 BelVetSac

De *Belgian Veterinary Surveillance of Antimicrobial Consumption*, afgekort BelVetSac, heeft tot doel cijfers te verzamelen over het antibioticagebruik in de Belgische veehouderij. Dit consortium opereert onder de vleugels van het *Belgian Antibiotic Policy Coordinating Committee* (BAPCOC). De faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Gent (Eenheid voor Veterinaire Epidemiologie) voerde de BelVetSac studie uit, in samenwerking met het Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid (WIV-ISP), het Centrum voor Onderzoek in de Diergeneeskunde en de Agrochemie (CODA-CERVA), en het FAGG. Eind 2012 werd het rapport gepubliceerd van het jaar 2011. Het totale gebruik van antimicrobiële middelen was in 2011 vergelijkbaar met dat van 2012, tenminste wanneer uitgedrukt als ton actieve substantie. Uitgedrukt per kg biomassa vertoonde het gebruik een lichte stijging van 0.9%. Deze stijging wordt volledig veroorzaakt door een stijging in toedieningswijzen anders dan gemedicineerde voeders. Het gebruik van gemedicineerde voormengsels daalde met 3%.

2.1.8 Fonds de solidarité 'salmonelles'

En novembre 2011, une nouvelle législation relative à la salmonella a été publiée (Règlement (CE) no 1086/2011), dont l'entrée en vigueur était prévue pour le premier décembre 2011. Ce Règlement interdit la présence de *Salmonella enteritidis* (SE) ou *typhimurium* (ST) dans les viandes fraîches de volailles. Par contre, la prévalence des salmonelles chez les volailles vivantes (poulets de chair) peut s'élever jusqu'à 1%. Que faire des poulets de chair à 1% SE et ST? Les différents maillons de la filière des volailles se sont penchés sur la question. En Belgique, beaucoup de fabricants d'aliments composés pour animaux achètent des poulets de chair et les vendent aux abattoirs. Il était clair que les abattoirs, craignant les réclamations et les rappels, n'étaient pas prêts à mettre sur le marché de la viande de volailles provenant d'animaux testés positifs à la salmonelle SE et ST lors des contrôles de sortie. Il fallait chercher un marché nouveau (et inconnu) de viande cuite – à condition de pouvoir les vendre.

L'APFACA a décidé d'élaborer un plan d'approche en vue de trouver une solution au problème. Le Fonds de salmonelles a été lancé en 2012: un système de solidarité, accessible non seulement aux éleveurs belges mais également aux éleveurs néerlandais et français livrant aux abattoirs en Belgique. Les éleveurs reçoivent l'opportunité de contribuer à un Fonds. Les éleveurs sinistrés qui ont contribué reçoivent des dédommagements jusqu'à 85% de la valeur des lots d'animaux sains.

Depuis le premier juillet 2012, le 1er cas (sur 6 bandes de production) est dédommagé à 100% (à partir d'un 2ème cas, l'éleveur paie 5 cent/kg). A partir du 1/7/12, la dépréciation appliquée par les abattoirs a été sérieusement réduite, la différenciation est basée sur la peau du cou.

L'approche a entretemps été positivement évaluée. A ce jour, 19 fabricants déclarent mensuellement leurs lots mis en place. Quelques modifications ont été ajoutées toutefois par rapport au début. La contribution a baissé considérablement: allant de 6,5 € / 1000 poussins mis en place à 3,5 € et finalement jusqu'à 1,5 €. L'échantillonnage indépendant n'est plus appliqué non plus. Les entretiens avec les accoueurs dans le cadre d'une éventuelle participation au fonds sont terminés. Il en est ressorti que les accoueurs peuvent, eux aussi, faire appel au Fonds dans le cas de feuilles de recouvrement positives.

2.2 Environnement

2.2.1 Explosie van stof

In 2010, l'APFACA a publié, en collaboration avec ERM, la version actualisée de l'étude "**Analyse sectorielle des risques d'explosion des poussières dans les entreprises de fabrication d'aliments composés**" (risque externe)". En 2011, le modèle a été validé et des dossiers concrets ont été préparés. D'autres dossiers ont suivi en 2012, ainsi qu'une actualisation du volet 'régislation'. L'APFACA a également investi dans le développement d'une **application web, appelée GEX** qui permet de calculer le risque externe d'explosion des poussières. L'application est facile à utiliser et permet de simuler l'impact (sur le risque total d'explosion des poussières) des mesures de réduction de risque mises en place par le fabricant. L'application web aide donc une entreprise à déterminer sa stratégie d'investissement.

Dans ce contexte, l'APFACA a décidé de travailler en petits groupes. Les entreprises intéressées sont d'abord invitées à suivre une formation (donnée par l'APFACA). Ensuite elles peuvent entamer les calculs, commencer à rassembler leurs données. Dans une étape suivante, les fabricants sont divisés en groupes, en fonction du délai accordé pour l'introduction de leur dossier. Les dossiers individuels sont traités et corrigés en groupe, en présence d'un expert agréé. En 2012, plusieurs sessions d'accompagnement ont eu lieu. L'APFACA soutient ses affiliés dans la préparation et l'introduction de leur dossier auprès des autorités. Grâce à cette approche collective, les entreprises individuelles ne sont pas obligées de contacter un expert elles-mêmes. Seuls quelques cas particuliers demandent une approche spécifique séparée. L'approche et la méthode appliquée par l'APFACA a été évaluée et approuvée par LNE (La division des Permis d'environnement du Département flamand Environnement, Nature et Energie), qui a applaudi l'approche de l'APFACA et du secteur. Fin 2012, un entretien a eu lieu entre l'APFACA et les autorités wallonnes (avec le *Service Public de Wallonie, l'équivalent wallon du LNE flamand*) dans le cadre des dossiers sur l'explosion des poussières. L'APFACA y a présenté sa méthode. Nous espérons pouvoir réaliser des progrès significatifs à ce sujet dans le courant de 2013.

En 2012, l'APFACA a également actualisé son **Manuel de sécurité pour le secteur des aliments composés pour animaux (et zonage interne interne)**. ce manuel est destiné aux entreprises de fabrication d'aliments composés et aux meuneries.

Les intéressés sont priés de prendre contact avec l'APFACA (info@bemefa.be).

2.2.2 Laag-nutriëntenconvenant

Begin 2011 werd een vierjarenconvenant ondertekend tussen BEMEFA en de vereniging van zelfmengers enerzijds en de Vlaamse Overheid anderzijds. Met het laag-nutriëntenconvenant biedt de mengvoedersector haar medewerking aan de reductie van mestoverschotten en springt duurzaam om met het gebruik van nutriënten. Voeders worden op de markt gebracht met een lager gehalte aan eiwit en/of fosfor. Het huidige convenant loopt tot en met 2014. Voor 2013 zijn er geen noemenswaardige wijzigingen. Meer info op onze site, rubriek [Milieu > Convenanten > Laag-nutriëntenconvenant](#).

De evaluatie van het convenant in 2012 verliep goed. Elke deelnemer heeft het verplicht aantal stalen genomen. Dit aantal is afhankelijk van de totale productie mengvoeder van de deelnemer aan het convenant. De meesten hebben de stalen ruimschoots voor de deadline naar het laboratorium ECCA verstuurd, waardoor het dit jaar geen probleem was om ze allemaal tijdig te analyseren. In 2012 was de grote uitdaging IT-gerelateerd. Een aantal stalen werden foutief geïdentificeerd als zijnde een voeder voor biggen 7-20kg. Dit bracht toch wel een hoop extra werk met zich mee. Maar het resultaat mag er zijn. Alle analyseresultaten zijn conform en ook het gemiddelde van de afwijkingen per deelnemer ziet er prima uit. Onze IT-dienst is er bovendien in geslaagd het systeem aan te passen, zodat verwarring over het type voeder 'biggen 7-20 kg' volgend jaar niet meer mogelijk zal zijn.

Ter herinnering, monsters genomen in het kader van het laag-nutriëntenconvenant dienen verzegeld en voorzien van een uniek nummer te worden bewaard. BEMEFA biedt [monsterzakjes](#) en [verzegelingsetiketten](#) aan. Meer info op onze website.

De aanpak aan de bron, zijnde een combinatie van de afbouw van de veestapel en het gebruik van nutriëntenarm voeder, zorgde voor een vermindering van het mestoverschot met 27,6 miljoen kg N en 17 miljoen kg P_2O_5 ten opzichte van de Ausgangssituatie van 191 miljoen kg N en 85 miljoen kg P_2O_5 (bron: Voortgangsrapport betreffende het mestbeleid in Vlaanderen; Mestbank 2011).

2.2.3 Mestproblematiek

Jaarlijks zorgt het invullen van de mestbalansen voor een probleem. Door het gebruik van aannames en het gebruik van analyses sluipen er fouten in de balans die niet te negeren zijn. Samen met de genetische evolutie van de dieren zorgen de fouten ten gevolge van aannames en analyses voor een onevenwichtigheid in de balans. De onevenwichtigheid wijst volgens VLM op een niet correcte afzet van de geproduceerde dierlijke mest of op een te grote hoeveelheid ontvangen meststoffen op het landbouwbedrijf en wordt vervolgens beboet. Volgens BEMEFA, geruggesteund door ABS en Boerenbond, ligt de fout echter niet altijd bij de landbouwer en is er meer aan de hand dan VLM denkt. Daarom heeft deze driedelige groep zich geëngageerd om meer duidelijkheid te scheppen in deze problematiek. In overleg met VLM werd er beslist om 2 experimenten op te zetten die moeten aantonen dat de middelen die gebruikt worden om inputgegevens te verkrijgen niet meer up-to-date zijn. Eveneens hebben we een nieuwe simulatie van een regressierechte (voor varkens) aan VLM voorgesteld. De nieuwe gesimuleerde regressierechte, die gebruikt kan worden om de nutriëntenbalans op te stellen, wordt momenteel nagekeken door VLM. In de nieuw gesimuleerde regressierechte werden de voederconversie en de groei van varkens aangepast. Indien VLM de regressierechte goedkeurt dan zal de huidige regressierechte in de nutriëntenbalans vervangen worden door de nieuw gesimuleerde.

Het eerste experiment werd uitgevoerd midden maart 2013. Dit experiment, de zogenaamde uitgebreide ringtest, moet duidelijkheid brengen over de fout op de mestanalyse, de fout op de staalname en de verscheidenheid tussen de verschillende erkende labo's. De resultaten van deze test worden verwerkt door een onafhankelijk onderzoekscentrum en zullen gecommuniceerd worden naar de organiserende partijen eind mei.

Een tweede test, die nog uitgevoerd hoort te worden, zal gebruikt worden om de retentiewaardes van N en P in varkens te bepalen. Er heerst het vermoeden dat de P-uitstoot van varkens lager is dan wat theoretisch verondersteld wordt. De hogere P-retentie in het varken zou het gevolg zijn van een genetische evolutie die invloed heeft op de groei, het vleespercentage,... Momenteel lopen er gesprekken met het onderzoekscentrum ILVO. Zij bezitten reeds enige ervaring bij het opzetten en uitvoeren van dit soort experimenten.

2.2.4 Sectoraal preventieplan verpakkingen

Bedrijven die jaarlijks meer dan 100 ton primaire verpakkingen op de Belgische markt brengen, hebben de verplichting een preventieplan op te stellen met betrekking tot verpakkingsreductie, de vermindering van de schadelijkheid van de verpakkingen en het stimuleren van hergebruik van verpakkingen. Zo ook mengvoeder- en kernvoederbedrijven. BEMEFA biedt haar leden de kans deel te nemen aan een sectoraal preventieplan. Aan het plan 2010-2013 nemen 3 BEMEFA-(steunende) leden deel. In 2013 volgt de evaluatie van dit plan. De voorbereidingen voor het nieuwe plan (2013 – 2016) werden alvast gestart.

Vroeger lag de limiet op 10 ton verpakkingsafval per jaar (i.p.v. 100 ton) en kende het sectoraal preventieplan meer deelnemers. Echter, anno 2010 hadden deze quasi allen het optimum qua besparing van verpakkingen bereikt.

2.2.5 Énergie

2.2.5.1 *Accord de collaboration énergétique entre l'APFACA et Scholt Energy Control*

Début mars 2012, l'APFACA et Scholt Energy Control (fournisseur d'énergie pour le marché professionnel aux Pays-Bas et en Belgique), ont conclu un accord de collaboration. L'APFACA joue le rôle de conseiller et mettra ses affiliés intéressés en contact avec le fournisseur, Scholt. Scholt Energy Control est, depuis quelques années, un des plus grands fournisseurs d'énergie à l'industrie des aliments (composés) pour animaux aux Pays-Bas. Par le biais de l'APFACA, Scholt Energy Control offre aux affiliés de l'APFACA un concept unique en matière d'achat d'énergie : un achat étalé sur le marché au jour le jour BELPEX et sur le marché à terme ENDEX. Scholt Energy Control propose aux affiliés- acheteurs d'énergie- de la facilité et de la sécurité et des perspectives de bénéfices.

L'énergie offerte par Scholt Energy Control est à 100% certifiée et provient de sources d'énergie renouvelables belges. Les membres de l'APFACA retrouvent plus d'information sur le site web de l'APFACA : [Environnement > Energie](#).

La collaboration a été évaluée pour la première fois à la mi-avril 2012 et d'autres évaluations suivront. Il est utile de suivre les évolutions de très près. Plusieurs affiliés de l'APFACA se sont déjà tournés vers le nouveau fournisseur énergétique, Scholt Energy Control.

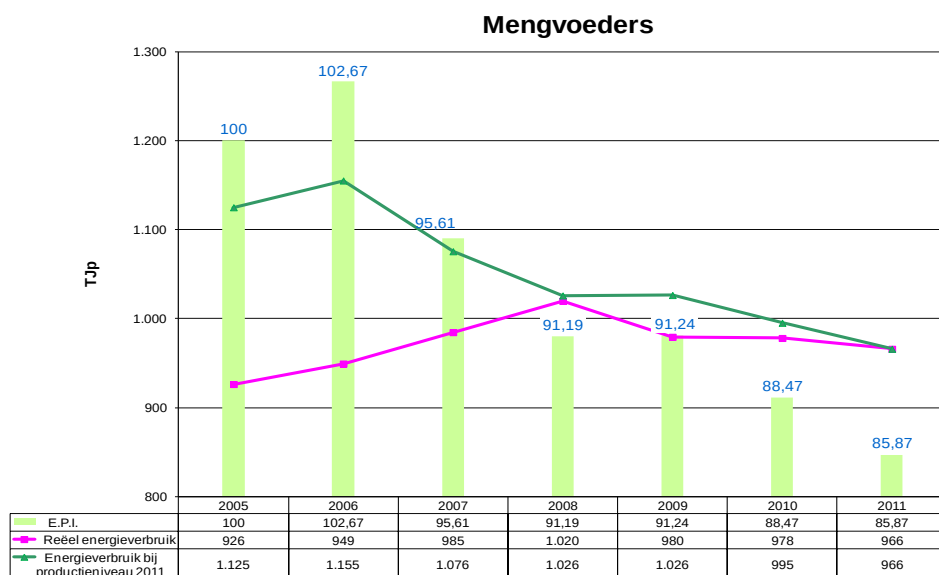

2.2.5.2 Energie Auditconvenant

Het energie auditconvenant is een Vlaams initiatief waarbij de aangesloten bedrijven vrijwillig een audit laten uitvoeren met het oog op het in kaart brengen van energiebesparende technieken. Bedrijven die aangesloten zijn leveren op die manier hun bijdrage aan de Vlaamse CO₂-doelstellingen. Er nemen 6 (steunende) leden van BEMEFA deel aan het auditconvenant. De overige leden overschrijden de minimum verbruiksdrempel van het auditconvenant (0,1PJ) niet. Eind 2012 werd het auditconvenant stopgezet. Het convenant zal in de loop van 2013 worden omgezet in energiebeleidsovereenkomsten, maar het doel blijft hetzelfde.

De resultaten van het energie auditconvenant 2011: specifiek voor de mengvoedersector geldt dat het primaire energieverbruik nog lichtjes is gedaald in 2011 ten opzichte van 2010. De Energie Prestatie Index, EPI, evolueerde gunstig en zakte van 88,47 TJ in 2010 naar 85,87 TJ. Daarmee doet de sector het enorm goed vergeleken met andere deelsectoren. De voeding bijvoorbeeld kent een stijging van het reëel energieverbruik van 2,9% vergeleken met 2010 en haar EPI daalde 'slechts' tot 91,26 TJ.

Het totale primaire energieverbruik van alle deelnemers is in 2011 licht gedaald. Het totale primaire energieverbruik ligt nu ongeveer 2,2 % lager dan in het referentiejaar 2005. De algemene EPI evolueert gunstig van 92,96 TJ (2010) naar 90,54 TJ (2011). Dit wijst op een verdere verlaging van het specifiek verbruik binnen de hele groep van bedrijven met gemiddeld bijna 9,5% t.o.v. 2005. Stel gelijkblijvend productieniveau van 2011, dan geeft dit aanleiding tot een daling van het primaire energieverbruik van meer dan 4 PJ in 2011 t.o.v. 2005. Deze EPI daling is voornamelijk het resultaat van de verdere implementatie van energiebesparende maatregelen. De haalbaarheid van de doelstelling, namelijk het globale specifieke energieverbruik met 10% verminderen tegen eind 2013, wordt ook na de rapportering over 2011 bevestigd.

Grafiek : Evolutie 2005 - 2011 van het primaire energieverbruik en de E.P.I. voor de mengvoederbedrijven

2.2.6 Geur

Landbouwbedrijven groeien zodat ook hun impact op de omgeving potentieel groter wordt. Burgers halen wel eens hun neus op voor varkens- en pluimveestallen, terwijl het voor de lokale besturen niet gemakkelijk is om de mogelijke geurhinder bij milieuvergunningaanvragen goed te beoordelen. Tijd om daar wat aan te doen, beslisten de provincie West-Vlaanderen, de Universiteit Gent, ILVO en Inagro. Het consortium VEMIS heeft als doel meer kennis te vergaren over luchtemissies van de veehouderij. Een wetenschappelijk beoordelingskader voor geurhinder staat bovenaan het prioriteitenlijstje. Even belangrijk is dat kennis en nieuwe technologische ontwikkelingen het verschil maken op het terrein. We verwijzen graag in dit kader naar een interessant artikel op de [VILT website](#).

BEMEFA maakt deel uit van de ledenraad van VEMIS. Met een omzendbrief, opgesteld begin 2013 door VEMIS en ondertekend door Joke Schauvliege, hoopt men tot een uniforme regelgeving te komen. In de brief staan maatregelen opgesomd die gebaseerd zijn op BBT (Beste Beschikbare Techniek) waarbij men rekening houdt met milieu-effectiviteit en economische haalbaarheid. Er bestaat eveneens een relatie tussen voeder en geurhinder. Het verlagen van de eiwithoeveelheid in het voeder zorgt voor een verlaagde N-excretie waardoor de concentratie aan NH_4 zal verlagen en de geur zal afnemen. De laageiwitvoerders bieden dus een oplossing voor het nutriëntenprobleem in de mest, voor de eiwitschaarste en voor het geurprobleem.

2.3 Duurzaamheid

2.3.1 Maatschappelijk Verantwoorde DiervoederStromen – MVDS

2.3.1.1 Het Platform Maatschappelijk Verantwoorde Diervoederstromen

Op initiatief van BEMEFA werd in 2006 het Platform Maatschappelijk Verantwoorde Diervoederstromen (MVDS) opgericht, in samenwerking met volgende stakeholders: BCZ (de Belgische Confederatie van de Zuivelindustrie), BOERENBOND, FEBEV (Federatie van het Belgisch Vlees), COMEOS (de Belgische Federatie van de Distributie, toen nog Fedis genaamd), FEVIA (Federatie Voedingsindustrie), FWA (de Waalse Landbouwfederatie) en Imexgra (de Syndicale Kamer voor de Import- en Exporthandel in Granen). APIM, de federatie van de margarinefabrikanten, maakt sinds mei 2012 ook integraal deel uit van dit platform.

Het doel van het Platform MVDS is drieledig: 1) Uitwerken van een standaard voor maatschappelijk verantwoorde diervoederstromen; 2) Promoten van lokale (lees Europese) eiwitten; 3) Gebruik van eiwitten diversifiëren. Elk van de 3 doelstellingen wordt gerealiseerd met behulp van een actieplan.

De leden van het Platform MVDS ondersteunen het principe van het Amazone Moratorium, dat ondertekend werd door ABIOVE (de Braziliaanse vereniging van de plantaardige olie-industrie), ANEC (de Braziliaanse vereniging van graanexporteurs) en hun leden op 24 juli 2006. Met dit akkoord werd door de Braziliaanse soja-industrie afgesproken gedurende minstens 2 jaar geen soja meer aan te kopen afkomstig van gebieden die na juli 2006 werden ontbost. Dit Moratorium werd meerdere keren verlengd en loopt momenteel tot 1 januari 2014.

2.3.1.2 Round Table on Responsible Soy

Voor het uitwerken van het eerste doel van het Platform MVDS, een standaard voor maatschappelijk verantwoorde diervoederstromen, werd geopteerd om soja als eerste case te bestuderen. Het Platform baseerde zich op de in 2004 opgerichte

Ronde Tafel Round Table on Responsible Soy (RTRS). Deze werd in het leven geroepen voor de realisatie van een internationaal gedragen standaard voor maatschappelijk verantwoorde “responsible” sojaproductie. BEMEFA nam/neemt deel aan deze Ronde Tafel als vertegenwoordiger van de Europese mengvoederindustrie en nam/neemt in deze hoedanigheid deel aan verschillende werkgroepen: Principes & Criteria, Traceerbaarheid, Certificatie, Chain of custody (controle van de RTRS gecertificeerde soja doorheen de rest van de keten), Communicatie (nog steeds actief). Meer dan 140 organisaties van over de hele wereld keurden de standaard goed. In 2012 werd de kaap van 1 miljoen ton RTRS-gecertificeerde soja bereikt. De RTRS-standaard werd aangevuld met een ‘non-GM add on’: RTRS-soja met bijkomende eisen voor wat betreft genetische modificatie.

De principes en criteria waaraan de gecertificeerde soja moeten voldoen zijn onder andere: geen soja uit ontboste gebieden, respect voor de lokale wetten, degelijke verloning van de arbeid, geen kinder- of slavenarbeid, goede landbouwpraktijken (registratie agro-chemicaliën, teeltrotatie, *zero-tillage*,...).

2.3.1.3 *Le Cahier des charges 'Production et livraison d'aliments composés à base de soja certifié socialement responsable' (soja SoRes)*

Comme mentionné plus haut dans ce rapport, la Plate-forme 'Aliments socialement responsables pour animaux (ASRA)' a décidé de s'aligner sur la RTRS. En attendant le standard définitif RTRS et le démarrage de la production de soja RTRS, la plate-forme a décidé d'élaborer elle-même un standard belge, basé sur les paramètres du standard RTRS. Le cahier des charges de l'APFACA 'Production et livraison d'aliments composés à base de soja certifié socialement responsable' (soja SoRes) était donc un fait !

Le secteur des aliments composés belge a fixé un certain nombre d'objectifs concernant l'achat de soja SoRes et ce jusqu'en 2015. Un aperçu des objectifs des 3 dernières années:

- 1ère année 2009/2010: achat de 100.000 T de soja SoRes
- année de récolte 2010/2011: achat de 150.000 T de soja SoRes
- année de récolte 2011/2012: achat de 250.000 T de soja SoRes
- année de récolte 2012/2013: achat prévu de 350.000 T de soja SoRes

L'objectif est de n'acheter que du soja socialement responsable d'ici 2015. Le nombre de paramètres auxquels le soja doit répondre (dans le cadre du standard belge) est augmenté graduellement et ce jusqu'à ce que le standard belge contienne les mêmes exigences que le standard RTRS. Les autres pays européens sont invités à suivre la même stratégie.

2.3.1.4 *BEMEFA toegetreden tot de Belgische Alliantie voor Duurzame Palmolie*

In mei 2012 trad BEMEFA toe tot de Belgische Alliantie voor Duurzame Palmolie. Deze Alliantie kadert in een breder gedragen geheel, de Ronde tafel *Round Table on Sustainable Palm Oil*, RSPO. Vijftien procent van de wereldproductie van palmolie zou intussen RSPO-gecertificeerd zijn. Deze Belgische alliantie verenigt de verschillende schakels van de palmolieketen, actief op de Belgische markt en heeft tot doel het gebruik van RSPO-gecertificeerde palmolie in België

zoveel mogelijk te promoten. Het ondertekende handvest is terug te vinden op onze website, onder de rubriek [Milieu > Varia](#).

2.3.1.5 *Het duurzaamheidslogo in een nieuw kleedje*

Naar aanleiding van BEMEFA's toetreding tot de Belgische Alliantie voor Duurzame Palmolie (zie [hoger](#)), kreeg ons duurzaamheidslogo een nieuw frisgroen jasje. Doel was om hiermee BEMEFA's inzet zowel op het vlak van maatschappelijk verantwoorde soja, als op het vlak van duurzame palmolie extra kracht bij te zetten.

2.3.1.6 Plan d'action en faveur des sources protéiques alternatives (PASPA)

Pour la promotion de sources de protéines (européennes) et la une utilisation diversifiée le secteur des aliments composés pour animaux a, avec le soutien des autorités flamandes, élaboré un plan d'action.

Le plan d'action contient cinq leviers qui doivent aider à réaliser les objectifs proposés:

- 1) Sensibilisation;
- 2) Conscientisation et promotion au sein de l'UE;
- 3) Stimuler la recherche (axée sur la pratique);
- 4) Subsidies pour les agriculteurs (mesures spécifiques);
- 5) Donner un aperçu des pistes de valorisation des sous-produits, p.ex. sous-produits de l'industrie alimentaire et de la production de bioéthanol.

En 2012, les entretiens se sont poursuivis à ce sujet avec les autorités wallonnes en vue de l'élaboration d'un plan analogue.

Quelques réalisations dans le cadre du plan d'action : L'APFACA soutient des projets de recherche sur l'évaluation de la production de culture de soja en Europe. Le secteur continue à faire de la valorisation des co-produits (de l'industrie alimentaire et de l'industrie du bio-éthanol), qui sont souvent riches en protéines, une priorité (cf. infra). Chaque année, l'APFACA calcule le pourcentage de sources protéiques provenant de pays européens. En 2011, ce pourcentage s'élevait à 48%. Quasiment la moitié des protéines utilisées dans les aliments composés est donc d'origine européenne. Le tourteau de (pression de) colza en représente un tiers. Le secteur des aliments composés pour animaux veut devenir moins dépendant des importations de protéines de pays étrangers (n'appartenant pas à l'UE). Le secteur a également adopté une approche en faveur d'une durabilité croissante des sources de protéines actuelles. Le soja socialement responsable en est un bel exemple.

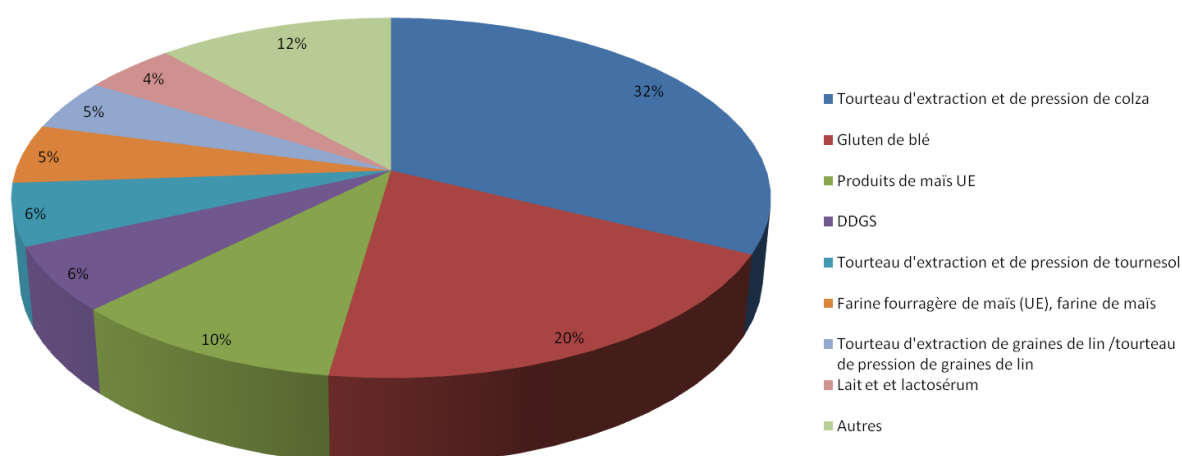

FIGURE Sources de protéines européennes utilisées en 2011 (=48% du tonnage total de protéines utilisée); % par rapport au tonnage total de sources protéiques européennes

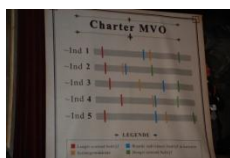
2.3.1.7 Samenwerking met Initiatief Duurzame Handel (IDH)

IDH, het Nederlandse Initiatief Duurzame Handel, helpt internationale handelsketens te verduurzamen. In november 2012 ondertekenden BEMEFA en IDH een overeenkomst om samen 4 duurzame sojaprojecten te “adopteren” in Argentinië en Brazilië. Met deze financiering willen beide partijen Argentijnse en Braziliaanse boeren helpen begeleiden en ondersteunen in hun traject voor de certificering van maatschappelijk verantwoorde soja. Deze overeenkomst bestrijkt ondersteuning aan 4 grote producenten(groepen) in de belangrijke productiegebieden in Brazilië en Argentinië:

- “Viluco” te Chaco (NW-Argentinië) ter waarde van 256.628 € omslaat 43.000 ha. Goed voor 129.000 T soja/jaar
- “Aliança da Terra” te Goiás (Centraal-Brazilië) ter waarde van 124.660 € omslaat 20.000 ha. Goed voor 60.000 T soja/jaar
- “Los Grobo/Ceagro” in de Mapito (NW-Brazilië) ter waarde van 138.000 € omslaat 68.000 ha. Goed voor 204.000 T soja/jaar
- “Fapcen” in de Mapito (NW-Brazilië) ter waarde van 540.000 € omslaat 90.000 ha. Goed voor 270.000 T soja/jaar

2.3.2 Charter Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Tijdens haar Algemene Vergadering in 2011 lanceerde BEMEFA het duurzaamheidscharter Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, kortweg MVO. MVO is een toekomstgerichte manier van ondernemen die aandacht heeft voor de betrokkenheid van de onderneming in de samenleving. Het is een manier van ondernemen waarbij naast het optimaliseren van het bedrijfsrendement eveneens zorg wordt gedragen voor mens, milieu en maatschappij. BEMEFA werkte een MVO Barometer uit, die specifiek is voor de mengvoedersector. Gestart werd met 5 indicator-eisen:

- Gebruik van bijproducten (uit de voedings- en biobrandstoffenindustrie)
- Percentage lokale (Europese) eiwitten
- Aankoop van gecertificeerde maatschappelijk verantwoorde soja
- Investeringen in opleidingen
- Uitstaande klantenkredieten

Bedoeling is van deze indicatoren te evalueren en verder uit te breiden. Met betrekking tot klantenkredieten besliste de Raad van Bestuur om een kader te creëren dat past binnen dit duurzaamheidstraject. Als einddoel wordt nagestreefd de wettelijke betalingstermijn te respecteren. De tijdslijn die daartoe gehanteerd wordt is 2011 – 2016. Geleidelijk aan moet dus het einddoel nagestreefd worden.

Termijn	Betalingswijze	Kredietlimiet	Maatregel	Bonus €/T) of %	Intrest (%/jaar)
< 3d	Domiciliëring			X	
< 15 d				X	
15d – 1 m				X	
1m – 2m			Rappel 1		X
2m – 3 m			Rappel 2		X
3m- 6 m			Aangetekende brief		X
> 6m			1) levering in vraag stellen 2) financiële instellingen contacteren 3) overleg 3 partijen - veehouder - mengvoederfabrikant - financiële instellingen		X
Maximum		Max. ifv afname en & betaalgedrag			

Alle informatie omtrent het charter MVO bevindt zich onder de rubriek [Milieu > Duurzaamheid > Duurzaamheidscharter](#) op onze website. Ook de manier van aanmelden kan daar teruggevonden worden.

2.3.3 Eco-efficacité

2.3.3.1 Carbon FootPrint (CFP)

L'empreinte carbone, le Carbon FootPrint (CFP) ou empreinte CO₂ reflète l'impact d'un certain produit, d'une certaine entreprise ou d'une activité sur le changement climatique. Le CFP exprime la totalité en émissions de gaz à effet de serre, générés par cette activité, cette entreprise ou ce produit, l'indice carbone est exprimé en équivalents CO₂. On entend par gaz à effet de serre: le dioxyde de carbone (CO₂), le méthane (CH₄) et le dioxyde d'azote, appelé gaz hilarant (N₂O).

Le **Groupe de travail CFP** de l'APFACA a élaboré une base de données d'empreintes carbone des matières premières, en se basant sur le protocole BLONK. L'objectif final consiste d'ailleurs à développer une méthodologie internationale (ou au moins européenne) uniforme pour le calcul du CFP des aliments pour animaux et des produits finis, et ce à partir d'une base de données commune. Dans ce contexte, l'APFACA participe par le biais de la FEFAC à un projet global, mis sur pied par la **FAO** et les différents secteurs agricoles internationaux, comme celui de la production animale, l'industrie laitière, l'industrie des aliments composés pour animaux. Le démarrage du projet est prévu pour juillet 2012. L'objectif est double: d'une part établir une base de données globale d'empreintes carbone des matières premières pour aliments des animaux non- transformées ou transformées, d'autre part, se mettre d'accord sur une méthodologie pour le calcul du CFP des

À cet égard, l'on fait référence à l'approche de PDV (Productschap DierVoeders aux Pays-Bas) qui est considérée comme une étape intermédiaire. PDV et WUR ont mis en place un vaste groupe de pilotage qui s'est consacré au développement d'un outil pratique: un modèle de calcul dynamique pour le calcul du "FeedPrint": le CFP d'un aliment. Le programme, qui s'inspire d'un nombre de modèles scientifiques de digestion et de croissance (viande de boeuf, de porc, de volailles, oeufs, viande de veau) permet également de calculer le CFP des produits d'origine animale obtenus à partir d'animaux nourris avec les aliments en question. Le modèle contient évidemment une base de données; certaines de ces données ne peuvent, à ce jour, pas être modifiées par l'utilisateur, d'autres en revanche sont modifiables. Les données introduites qui s'écartent des valeurs affichées par le système standard donneront lieu à une espèce de rapport auquel l'entreprise peut faire référence pour appuyer ses arguments en matière de CFP. Le projet de PDV (sa méthodologie et ses données) doivent servir de clé de voûte au projet développé par la FAO-FEFAC qui a débuté récemment. Le modèle est facile à utiliser.

La **Hogeschool Gent**, *Faculté des sciences appliquées et de l'ingénieur- orientation bioingénieur*, a mis en place un essai pour évaluer comment une optimisation de la production et de la composition des aliments peut réduire l'impact de l'élevage porcin sur l'environnement. Quatre scénarios ont été comparés : 1) Optimisation de la production de cultures; 2) Aliments à base de cultures de protéines européennes; 3) Utilisation max. des co-produits; 4) Réduction de la teneur en protéines. Ce dernier scénario s'est révélé le plus durable. Ce n'est pas l'origine du soja qui semble déterminer le caractère

durable, mais c'est l'utilisation efficace de protéines qui est décisive. Ceci s'insère parfaitement dans le cadre de la convention 'aliments en basse teneur en protéines'.

2.3.3.2 *Eco-efficiëntie, meer dan enkel CFP*

Eco-efficiëntie omvat echter meer dan alleen de inperking van de uitstoot van broeikasgassen. De carbon footprint maakt dan ook maar een deelaspect uit van het "eco-efficiëntiemodel". Enkel streven naar een lagere carbon footprint kan extra druk (lees zelfs tegenstrijdigheid) leggen op andere aspecten zoals de watervoetafdruk, afvalproblematiek, ... Het is dan ook belangrijk het totaalbeeld te bekijken. Deze invulling wordt eveneens Europees aangepakt.

2.3.4 *Valorisation des co-produits*

Une des tâches principales de l'industrie des aliments composés pour animaux consiste dans la valorisation des sous-produits provenant entre autres de l'industrie alimentaire et de celle des biocarburants. In 2011, les co-produits représentaient 44% des matières premières utilisées. Le top 3 est constitué des co-produits de l'huilerie (oléagineux), ceux du broyage de céréales et ceux de l'industrie sucrière, représentant respectivement 51%, 26% et 11% du tonnage total des co-produits utilisés. Outre le tourteau de soja, les tourteaux de colza et de tournesol sont largement utilisés. Les co-produits du broyage de céréales les plus utilisés sont : le rebulet de blé, le gluten feed de blé et de maïs et les résidus de criblage de maïs. D'autres matières premières importantes sont la pulpe de betterave, les vinasses et les melasses, des produits dérivés du raffinage du sucre. Les DDGS et autres co-produits de l'industrie des biocarburants sont devenus populaires ces dernières années. Le secteur des aliments composés utilise également des produits de boulangerie et de brasserie, comme la farine de biscuit et les germes de malt.

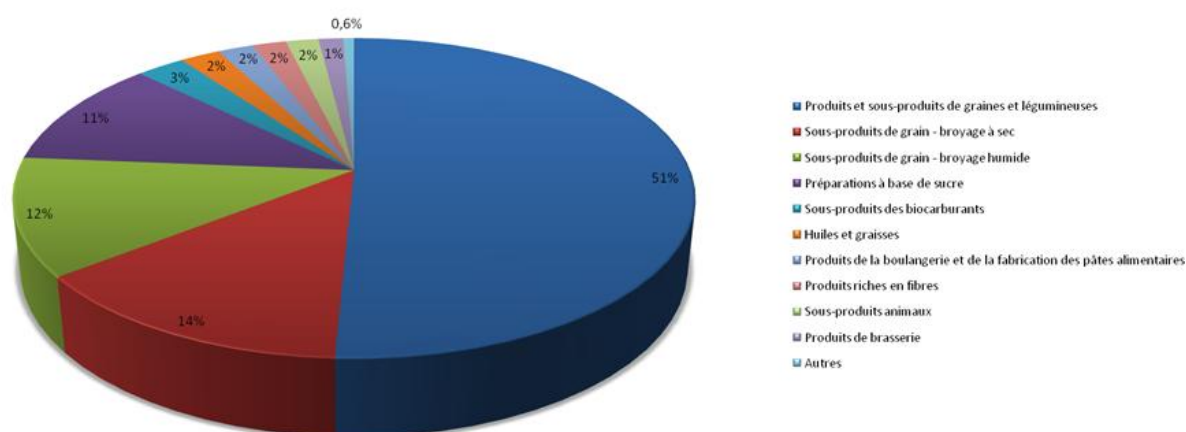

FIGURE Co-produits utilisés en 2011 en Belgique (% par rapport au tonnage total de co-produits)

2.3.5 Vlees van hier? Met plezier!

VLAM lanceerde in de herfst van 2011 een campagne waarin de Vlaming wordt aangespoord tot een duurzame consumptie van vlees. De consument wordt eveneens geïnformeerd over de verduurzaming van de veehouderij. De campagne draagt de titel “Vlees van hier? Met plezier!” De kernidee: “Verantwoord genieten van vlees van bij ons”. Elk van de 3 onderdelen wordt evenveel benadrukt: ‘verantwoord’, ‘genieten’ en ‘van bij ons’. In dit kader werd de term “FLEXIVOOR”

gelanceerd: iemand die kiest voor een gevarieerde voeding en vlees “flexibel” afwisselt met vis, vegetarische maaltijden, en andere alternatieven. De 2de campagnegolf van “Vlees van hier – Met plezier!” is in 2012 van start gegaan. De website www.vleesvanhier.be kreeg zowel inhoudelijk als lay-outmatig een update. Ook het item diervoeder komt aan bod, onder meer in het luik „Verantwoord“.

2.3.6 Ronde Tafel Landbouw en Klimaat

Met het oog op de uitwerking van een Vlaams Klimaat Mitigatie Plan ter reductie van de broeikasgassen in de niet-ETS sectoren (gebouwen, industrie, transport, landbouw) wordt nagegaan hoe de land- en tuinbouwsector kan bijdragen aan de Belgische doelstelling om globaal 15% minder broeikasgassen uit te stoten tegen 2020 in vergelijking met het jaar 2005. Eind 2011 werd in dit kader het startmoment van de Vlaamse Klimaatconferentie voor het middenveld georganiseerd door het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie. Voor de niet-ETS sectoren werden, met het oog op het behalen van de globale reductiedoelstelling in het kader van de Vlaamse klimaatconferentie, rondetafelconferenties georganiseerd. De rondetafelconferentie landbouw en klimaat werd opgesplitst in drie werkgroepen volgens de drie hoofdthema's van de potentiële mitigatiemaatregelen, met name: 1) plantaardige productie en bodembeheer; 2) dierlijke productie en mestbeheer; 3) energie. In maart 2012 werd een terugkoppelmoment gehouden. Ondermeer het Platform Maatschappelijk Verantwoorde Diervoederstromen, de standaard mv-soja en het actieplan alternatieve eiwitbronnen van BEMEFA werden als positieve punten aangehaald.

2.3.7 Doelgroepenprogramma Vlaamse Voedingsnijverheid

Op 23/03/11 werd het tweede Doelgroepprogramma Vlaamse Voedingsnijverheid (2011-2016) ondertekend door Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, Joke Schauvliege, de voorzitter van FEVIA-Vlaanderen, Jan Vander Stichele, en de directeur-generaal van UNIZO, Jan Sap.

In 2001 startte de Vlaamse overheid, in het kader van een sectoraal milieubeleid, het pilootproject ‘doelgroepenbeleid’ op. De voedingssector was vanaf het begin betrokken bij dat pilootproject. Het overleg binnen het pilootproject resulteerde in 2006 in het Doelgroepprogramma Vlaamse Voedingsnijverheid, een samenwerkingsovereenkomst tussen de milieuoverheid en de voedingssector. Het eerste Doelgroepprogramma startte in april 2006 en liep tot en met maart 2011. Na een grondige evaluatie werd in 2010 besloten om de samenwerking tussen de overheid en de sector voort te zetten in een tweede doelgroepprogramma, dat zal lopen van april 2011 tot en met maart 2016. BEMEFA neemt hieraan deel als vertegenwoordiger van UNIZO. In het nieuwe Doelgroepprogramma worden er voor een aantal milieuthema's concrete afspraken gemaakt om de

doelstellingen, waarvoor de overheid en de sector zich samen engageren, binnen een vooropgestelde termijn van vijf jaar te behalen. Er wordt ingezet op innovatie, zowel voor de milieumaatregelen zelf als voor vormen van samenwerking en overleg tussen de overheid, de federaties en de bedrijven.

2.3.8 Haalbaarheidsstudie CO₂-, water- en afvalneutrale voedingssector tegen 2030

Het VLIMO, het officieel overlegorgaan tussen de cel Doelgroepenbeleid van LNE en de Vlaamse Voedingssector, heeft het VITO opdracht gegeven om in 2012 van start te gaan met een haalbaarheidsstudie voor een CO₂-, water- en afvalneutrale voedingssector tegen 2030. BEMEFA maakt deel uit van de stuurgroep van dit project. De andere leden van de stuurgroep zijn VLIMO-leden VMM, OVAM, LNE-doelgroepenbeleid, FEVIA, en Belgapom voor UNIZO.

Deze haalbaarheidsstudie werd via een eerste stuurgroepvergadering op gang getrokken. Eind april 2012 vond een eerste stakeholdervergadering plaats om samen met bedrijven te focussen op een eerste groot deelluik van de studie: CO₂-besparende maatregelen in de voedingssector (NACE 10 en 11, dus inclusief de veevoedersector). Ook bij het item afvalneutraliteit zijn we als mengvoedersector betrokken. 'Afval' voor de voedingssector kan immers een hoogwaardige grondstof zijn voor de diervoedersector (zie [hoger](#)).

2.3.9 Gevaarlijke Preparaten

De BEMEFA-werkgroep gevaarlijke preparaten werd in 2008 in het leven geroepen. Deze werkgroep behandelt de regelgeving omtrent de indeling, het kenmerken en de verpakking van gevaarlijke preparaten. Basis is de Europese Richtlijn 1999/45 en de Verordening 1272/2008. De werkgroep boog zich in eerste instantie over de classificatie en etikettering van de voormengsels ('preparaten') en het opstellen van veiligheidsinformatiebladen (MSDS) door de voormengselfabrikant. Juridische informatie toonde echter aan dat voormengsels niet vallen onder de wetgeving omtrent de classificatie, verpakking en etikettering van gevaarlijke preparaten. Begin 2013 volgde een uitspraak van de Raad van State in Nederland waar onze stelling bevestigd werd. Vele meng- en kernvoederfabrikanten kunnen een zucht van verlichting slaken!

Desalniettemin werd besloten een gezamenlijke strategie uit te werken om zo verantwoord mogelijk om te gaan ten aanzien van mens en omgeving (in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen). De database die hieruit vloeide, kan via info@bemefa.be bekomen worden.

2.4 Arbeidsveiligheid

De voorbije jaren werden meerdere documenten gepubliceerd in het kader van arbeidsveiligheid in de mengvoedersector. Dit gebeurde in samenwerking met de werkgroep Arbeidsveiligheid en met VEKMO als externe consultant. Met behulp van deze publicaties kan de mengvoederfabrikant zich in orde stellen met de vigerende wetgeving ter zake. Hij kan de documenten personaliseren en als gebruiksinstrument inlassen in zijn beleid. Twee publicaties kunnen bij BEMEFA [besteld](#) worden:

- Handboek arbeidsveiligheid voor de mengvoedersector
- Onthaalbrochure voor nieuwe werknemers in de mengvoedersector

Deze publicaties zullen op regelmatige tijdstippen worden geactualiseerd. Gezien de wetgeving voortdurend evolueert, dringen enkele kleine aanpassingen zich op. Deze staan in 2013 op de agenda. Voor meer info kan u terecht op onze website, rubriek [Arbeidsveiligheid](#).

2.5 Qualité

2.5.1 Cahier des charges 'aliments composés végétaux' de l'APFACA

Depuis des années, l'APFACA est gestionnaire du Cahier des charges 'Production et livraison d'aliments composés végétaux'. Des aliments composés végétaux sont des aliments composés contenant une quantité limitée de produits d'origine animale et de graisses recyclées. Le Cahier des charges a été élaboré sur la demande de la distribution.

Chaque année, les participants au Cahier des charges 'aliments composés végétaux' doivent passer un audit. Cet audit peut être combiné avec l'audit GMP et est effectué par un organisme de certification indépendant. Les participants doivent également prélever un certain nombre d'échantillons. Depuis 2010, ces analyses font partie du plan sectoriel d'échantillonnage. Il s'agit d'un paquet d'analyses pour la détection (1) de farine animale et de farine de poisson, (2) de cholestérol et (3) de triglycérides polymères. La gestion de ces analyses se fait via le site web, de la même manière que celles à exécuter dans le cadre du plan sectoriel d'échantillonnage.

Les fabricants des aliments composés pour bovins qui suivent le cahier des charges Meritus sont tenus de se mettre d'abord en règle avec le cahier des charges 'aliments composés végétaux' de l'APFACA. La liste des entreprises participantes (attestées) et consultable sur notre site web ([Qualité > Systèmes de qualité > APFACA](#)).

2.5.2 Cahiers des charges élaborés par des tiers

L'APFACA siège dans différents Conseils d'administration et dans des Comités de conseil d'associations qui imposent des exigences en matière d'alimentation animale. Un bref aperçu:

 Certus le label de qualité pour la viande de porc. BELPORK a.s.b.l. en assure la gestion. L'APFACA siège dans le Conseil d'administration de Belpork (vice-président). Dans le cadre de la reconnaissance mutuelle entre Belpork et QS (Système allemand - *Qualität und Sicherheit*), le label a déjà souvent prouvé son utilité. Depuis 2011, le cahier des charges Certus renvoie au [Cahier des charges 'soja socialement responsable' de l'APFACA](#). En 2013, le Cahier des charges intégrera également une exigence en matière d'utilisation d'antibiotiques.

 Meritus le label de qualité pour la viande de boeuf, dont le gestionnaire est l' a.s.b.l. BELBEEF. Meritus a également conseillé l'achat de [soja socialement responsable](#) et exige la participation au cahier des charges 'végétal' de l'APFACA. L'APFACA est membre du Comité de conseil. Il est toutefois inquiétant, que Meritus s'identifie trop avec une chaîne de distribution spécifique. Au sein de la concertation de la chaîne, l'on a travaillé intensément à l'élaboration d'un cahier des charges générique pour la viande de bœuf, le cahier des charges est soutenu par la chaîne entière (y compris les trois distributeurs majeurs). (cf.infra)

 Belplume un label de qualité pour poulets de chair. L'APFACA siège dans le Conseil d'administration et dans l'Assemblée générale de Belplume. Certains fabricants d'aliments composés font partie des Comités de conseil et des groupes de travail.

 QFL Qualité filière lait. Le Cahier des charges offre des garanties sur plus de cent points spécifiques, qui renvoient tous à un des 5 éléments essentiels dans la production du lait: la santé animale, le bien-être des animaux, la traite, le nettoyage et l'environnement. Ces 5 modules sont conformes la réglementation existante et sont complétés par un certain nombre de points relatifs aux bonnes pratiques agricoles. L'APFACA siège dans le Conseil consultatif.

 Codiplan gère le Guide sectoriel de la production animale. CodiplanPLUS a été élaboré dans le cadre de la reconnaissance mutuelle entre Codiplan et QS. Vegaplan à son tour gère le Guide sectoriel de la production végétale: le Standard GIQF (Gestion Intégrale de la Qualité de la Filière), PTMV (la Plate-forme de concertation pour la transformation et le négoce des matières premières et produits Végétaux) et l' Agrofront (les 3 organisations agricoles de notre pays) ont jeté les bases. Codiplan et Vegaplan se sont engagés à travailler de manière conjointe.

 Engagement pour la qualité souscrit par l'agriculteur et le producteur: l'acheteur (le fabricant d'aliments composés) devrait essayer d'augmenter son pourcentage d'achats de matières premières provenant d'agriculteurs certifiés GIQF. Ceci permettra de faire un pas en avant vers un système de qualité.

Début 2012, l'APFACA a conclu un accord avec KAT, le système de qualité allemand pour les oeufs. Des accords ont été conclus en ce qui concerne la fréquence des audits, les agréments des organismes de certification et l'échange des résultats des plans sectoriels d'échantillonnage. Nos affiliés retrouvent plus d'informations sur notre site web Qualité > Systèmes de qualité > International.

2.6 Innovatie, Techniek & Onderzoek

2.6.1 FijnDoseerSysteem (FDS)

Met behulp van het FijnDoseerSysteem (FDS) kunnen gemedicineerde voormengsels in het voeder worden ingemengd bij de veehouder ter plaatse, in plaats van inmenging in de fabriek. Dit betekent een substantiële reductie van de versleping in de fabriek. BEMEFA leidt dit project in goede banen in samenwerking met de werkgroep FDS en Bascules Robbe. Ondertussen zijn 14 vrachtwagens uitgerust met een FDS. Zeven bedrijven zijn op heden betrokken. Bij de ondertekening van het convenant gemedicineerde voeders (zie [hoger](#) voor meer uitleg) gaven een viertal bedrijven aan in de toekomst eveneens gebruik te willen maken van een FDS voor de productie van gemedicineerde voeders.

In april 2012 vond een succesvolle demonstratie plaats en dit in aanwezigheid van het FAVV (Controle en Controlebeleid) en het VLIF (Vlaams LandbouwInvesteringsFonds). Daarna volgden nog 2 geslaagde velddemo's.

Een stand van zaken. Een nieuwe versie van de software is beschikbaar voor het doseren. Ook het vulstation voor de containers draait op aangepaste software. De uitwisseling van gegevens tussen vulstation en vrachtwagen werd verbeterd en werkt nu via USB of wifi. Deze aanpassingen werden gevalideerd met gunstige homogeniteitstesten. Tijdens Agriflanders begin 2013 werd de derde generatie fijndoseersystemen voorgesteld. Deze zal binnenkort grondig uitgetest worden.

2.6.2 Ordonnance électronique

Le projet de l'ordonnance électronique est un projet pilote, lancé en 2008 avec l'approbation de l'AFSCA, du SPF Santé publique et de l'AFMP (l'Agence fédérale des médicaments et des produits de santé). L'objectif est de remplacer les ordonnances sur papier du vétérinaire (nécessaire pour la

production d'aliments composés pour animaux) par un système digital. RealDolmen est le partenaire dans ce projet.

Fin 2012 la législation a été adaptée. Chaque organisation peut s'enregistrer comme prestataire de services dans le cadre de cette réglementation. L'APFACA a décidé de se faire enregistrer.

L'adaptation de la réglementation implique trois modifications au niveau du logiciel :

- 1) la numérotation unique des ordonnances est désormais précédée de la lettre 'E';
- 2) il est obligatoire de mentionner la date et l'enregistrement du temps;
- 3) il est possible de générer des aperçus .

L'application est disponible sur PDA et laptop. Les possibilités d'une application sur smartphone et/ou tablette sont examinées. Les premiers entretiens ont eu lieu. Nous attendons l'offre de Realdolmen.

Le système est appliqué par 17 vétérinaires. Six fabricants sont concernés.

2.6.3 Feed Design Lab

Fin 2011, les *Founding Fathers* du *Feed Design Lab*, ont créé la *Stichting* (la Fondation) *Open Innovation Center Feed Design Lab*. C'était le premier pas vers la réalisation du FDL (Feed Design Lab) à Greenport Venlo. FDL se veut un Centre d'innovation indépendant au sein de la filière animale: à partir de protéines végétales jusqu'aux protéines animales.

Début 2012, le Conseil d'administration a élu, , le directeur-général de l'APFACA, Yvan Dejaegher, comme président indépendant.

Pour plus d'informations: www.feeddesignlab.nl

FDL concentrera ses activités sur:

- La mise en place d'un *Living Lab* (usine d'essais) disposant des technologies les plus modernes pour la production d'aliments composés pour animaux ; un laboratoire donc au service de la filière visant à créer des aliments pour animaux à base de nouvelles matières premières, et ce en faisant appel à de nouvelles technologies
- La mise sur pied d'un Centre de formation: des formations ou des entraînements pratiques (à tous les niveaux), souvent une lacune dans notre secteur.
- Le développement d'une *Community* au sein de laquelle les entreprises de la filière (matières premières & ingrédients, aliments pour animaux, pet- & wild-food, entreprises technologiques), les autorités, l'enseignement, les centres de recherche et de connaissance collaborent ensemble (en partageant leurs connaissances en matière de réseaux et de projets) en vue de créer des types d'aliments et de nouvelles technologies dans le souci d'une filière durable de protéines animales en 2020. La *Community pour Young Feed Professionals* a été lancée en 2012. L'équipe est composée de trois professionnels qui s'occuperont de l'élaboration d'un réseau de contacts de *Young Feed Professionals*.

Le 27 février dernier a eu lieu, à Venray (Pays-Bas), le deuxième symposium sur les protéines. FDL s'est occupé de l'organisation du symposium. Quatre orateurs sont venus présenter leur vision sur l'importance des protéines nécessaires aux performances record.

2.6.4 Projecten

2.6.4.1 FEED , Diervoeder voor de 21ste eeuw

BEMEFA startte op 1 februari 2009 met het project 'Diervoeder voor de 21ste eeuw - FEED ', een IWT (Vlaams agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie) -project met een looptijd van 4 jaar. Begin 2013 werd het project succesvol beëindigd. De doelgroep, KMO's uit het Vlaamse mengvoederlandschap, werden vertegenwoordigd door de Gebruikersgroep en waren present en actief in een tiental werkgroepen. De activiteiten kaderden ondermeer in volgende thema's: reductie van salmonella in landbouwhuisdieren, versleping in de mengvoederfabriek, stofexplosie, ...

Samenstellen en begeleiden van werkgroepen, informatieverstrekking via nieuwsbrief, website of andere media en identificeren en verder uitwerken van innovatie-opportunities vormden de rode draad doorheen het FEED verhaal. We wensen alle deelnemende fabrikanten te bedanken voor hun inzet.

2.6.4.2 EUFETEC

Tal van uitdagingen waar onze sector voor staat, zijn gelijklopend in verschillende Europese lidstaten en bovendien onderworpen aan een Europese regelgeving: milieu, maatschappelijke verantwoordelijkheid, voedsel- en voederveiligheid, kwaliteit van dierlijke eindproducten, stofexplosie, arbeidsveiligheid,... EUFETEC heeft dan ook tot doel de krachten te bundelen om deze uitdagingen het hoofd te bieden. Daartoe wordt gefocust op volgend drieluik: 1) Europees onderzoek op gemeenschappelijke thema's; 2) uitwerken van praktische richtlijnen op basis van de resultaten van dit onderzoek; 3) implementatie van die praktische richtlijnen in KMO's.

Begin 2013 werd het EUFETEC *Vision and the Strategic Research & Innovation document* (kort Vision & SRIA) gepubliceerd. Dit document benadrukt de belangrijkste rol van diervoeding samen met genetica en diergezondheid om de 3 belangrijkste uitdagingen van de Europese veevoedersector aan te pakken voor de komende 20 jaar. Meer in het [persbericht](#) van EUFETEC en op de website <http://www.eufetec.eu/>.

2.6.4.3 TECHEESE

Het project TECHEESE liep in 2012 verder. In dit project worden partners verenigt van 5 Europese landen (Spanje, Roemenië, Italië, Denemarken en België). Doel is de productiviteit van schapenkaas te verbeteren door de beperking van de verliezen veroorzaakt door ongewenste organismen. Verschillende kruiden in het schapenvoeder werden reeds uitgetest en hun uitwerking op de constitutie van de schapenkaas werd onderzocht. De resultaten zijn hoopgevend. De site <http://techeese.eu/> verzamelt alle informatie.

2.6.4.4 SALSA

Het project SALSA, dat uitgaat van de Universiteit van Bologna en steunt op Europese financiering, wil zoveel mogelijk grondstoffen, die vanuit Latijns-Amerika in Europa worden ingevoerd, laten voldoen aan duurzaamheidscriteria. Op 1 mei 2011 ging het project officieel van start. BEMEFA neemt een coördinerende rol op zich. Nadruk bij de inbreng van BEMEFA ligt uiteraard op de *feed* (diervoeders) en op de opgedane ervaring in het sojadossier. Meer info op de site www.salsaproject.eu.

Begin 2013 werd een internationaal netwerk event rond duurzame soja en rundvlees georganiseerd, waar vertegenwoordigers uit Latijns-Amerika en Europa mochten verwelkomd worden. De gesprekken tussen de verschillende deelnemers bracht de verscheidene visies over duurzaamheid bijeen. Daarnaast werden de onderzoeksprojecten rond duurzame soja en rundvlees voorgesteld die in verscheidene universiteiten van Europa en Latijns-Amerika worden uitgevoerd. Er werd eveneens getracht de visie van de consument en van de producent bij elkaar te brengen en aan elkaar te linken.

2.7 Communicatie

2.7.1 www.bemefa.be

In totaal kende onze website www.bemefa.be 31.683 bezoekers in 2012, of anders gezegd gemiddeld 2.640 bezoekers per maand. De top 5 van de meest bezochte pagina's in 2012 was goed voor 26.723 bezoeken en omvat volgende pagina's:

- [Aanvragen analyses](#)
- [Raad van Bestuur](#)
- [Wetgeving](#)
- [Nieuws & actualiteit](#)
- [Ledenlijst](#)

In 2013 wordt gewerkt aan een totaal nieuw concept voor de website. We hopen begin 2014 het resultaat aan u te mogen voorstellen.

2.7.2 Publicaties

2.7.2.1 *Beme.Flash*

BEMEFA tracht haar leden continue op de hoogte te houden. In 2012 resulteerde dit ondermeer in 51 edities van de nieuwsbrief Beme.Flash. Een overzicht van de vergaderingen, de wijzigingen in wetgeving, interessante weetjes, publicaties op onze site, Fefac-nieuwtjes,... worden overzichtelijk opgelijst en vallen via mail in de bus bij onze (steunende) leden. Dit wordt nog steeds met groot enthousiasme onthaald. Te samen met de opsmukbeurt van de website, zal ook de nieuwsbrief een facelift ondergaan.

2.7.2.2 *Enquêtes*

Comment définir une stratégie ou une politique sans faire référence à des faits concrets, *facts & figures*. L'APFACA est convaincue qu'il est indispensable de recueillir des informations avant de passer à l'action. Les enquêtes menées parmi nos affiliés sont des sources d'informations par excellence. Nous avons toujours pu compter sur la collaboration de nos affiliés. Nous leur en savons gré!

Un aperçu des enquêtes organisées en 2012- début 2013:

- Utilisation de prémélanges médicamenteux et production d'aliments médicamenteux
- Exportation d'aliments médicamenteux
- Formation du prix du porc sur pied
- Plan de prévention d'emballages 2010-2013
- Convention- échantillonnage par les Organismes de certification
- Echantillons dans le cadre du plan d'échantillonnage sur les coccidiostatiques
- Aliments composés destinés aux bovins (label Meritus)

2.7.2.3 *Persberichten en verklaringen*

Een overzicht van de **persberichten** door BEMEFA uitgegeven in de loop van 2012 – begin 2013:

- 29/01/2013 Persbericht Ketenoverleg - Creatie van een index om de rendabiliteit van de Belgische rundvleesketen te herstellen
- 14/01/2013 Réduction des émissions d'azote et de phosphates dans l'environnement par le biais d'une alimentation animale adaptée!
- 14/11/2012 BEMEFA en IDH begeleiden sojaboeren in Zuid-Amerika naar duurzaamheid
- 05/09/2012 Belgische Mengvoedersector ontvangt certificaat voor aankoop van 250 000 T mv-soja
- 13/06/2012 Mengvoedersector heeft fors geïnvesteerd in beheersing van versleping!
- 30/05/2012 BEMEFA treedt toe tot de Belgische Alliantie voor Duurzame Palmolie
- 27/04/2012 Luc Seurnynck verkozen tot voorzitter Belgische mengvoederfederatie
- 27/04/2012 Antibioticagebruik in de mengvoederindustrie. De mengvoedersector geeft een sterk signaal!
- 12/03/2012 BEMEFA en Scholt Energy Control: energieke samenwerking
- 23/02/2012 Carbon footprint: De Belgische mengvoedersector op weg naar een internationaal gedragen standaard voor diervoeders
- 30/01/2012 Yvan Dejaegher benoemd als onafhankelijk voorzitter Stichtingsbestuur Stichting Open Innovation Center Feed Design Lab

Verklaringen zijn een ander middel om het standpunt van de federatie mee te delen. 'Monitoring van dioxines in diervoeder' en 'Nieuwe bevrachtingsvoorwaarden' maakten het onderwerp uit van een verklaring de voorbije jaren. Ook 'GGO en maïs' en 'Aflatoxine in maïs' kwamen recent aan bod.

2.7.2.4 *(Technische) publicaties en software*

BEMEFA besteedt hoe langer hoe meer tijd (en geld) in de **informatica** achter bepaalde onderwerpen. De webapplicatie GEX in het kader van stofexplosie is hiervan een uitstekend voorbeeld. Daarnaast werd het elektronisch voorschrift beschikbaar gesteld in laptoptoepassing, en worden eveneens de horizons van smartphone en tablet verkend. Het fijndoseersysteem mag in dit opzicht uiteraard niet vergeten worden. De bemonsteringsplannen van BEMEFA werden verder geïnformatiseerd. Ook aan de gebruiksvriendelijkheid wordt sterk gewerkt.

Volgende **technische publicaties** werden in 2012 – begin 2023 tot stand gebracht

- Voortgangsrapport(en) en eindrapport FEED project
- Convenant en actieplan gemedicineerde voeders
- Uitbreiding duurzaamheidscharter
- De studie en handleiding stofexplosie werden volledig vertaald naar het Frans
- Database Carbon FootPrint

2.7.2.5 Statistieken en prijzen

Nog steeds publiceert BEMEFA haar maandelijkse verkoopsstatistieken, alsook een maandelijkse evolutie van de grondstoffen- en mengvoederprijzen. BEMEFA tracht hier zo kort mogelijk op de bal te spelen.

2.7.2.6 Fact Sheets

Kort en bondig trachten we te zijn in Fact Sheets. Allerlei onderwerpen kunnen aan bod komen: antimicrobiële middelen, GGO, aflatoxine, ...

2.7.2.7 Wetgeving

Wekelijks ontvangen de BEMEFA-leden, alsook de volwaardige steunende leden, via de Beme.Flash een overzicht van de wijzigingen in de [diervoederwetgeving](#). Ook niet-leden-abonnees worden op de hoogte gehouden. Geïnteresseerden kunnen zich via info@bemefa.be inschrijven.

BEMEFA probeert in de mate van het mogelijke een vinger aan de pols te houden wat betreft wetgeving. Zo is BEMEFA ondermeer vertegenwoordigd in de werkgroep Diervoeders van FAVV-FOD, waar ontwerpwetgeving in detail wordt besproken. Ook via haar Europese federatie wordt BEMEFA op de hoogte gehouden van op stapel staande wijzigingen. Uiteraard wordt steeds teruggekoppeld naar de werkvloer om de uitvoerbaarheid te toetsen.

2.7.2.8 Bevrachtingsvoorwaarden

BEMEFA, KVBM, Imexgra en Synagra hebben begin 2012 bevrachtingsvoorwaarden opgesteld: condities voor binnenbevrachtingen met betrekking tot melden, ligtijd, vergoedingen voor overliggeld, extra overliggeld, vergoedingen voor prestaties bij nacht voor laden of lossen, voor prestaties op zon- en feestdagen alsook voor verhaalvergoedingen. Deze voorwaarden kwamen er als gevolg van een wijziging in de wetgeving over de binnenvaart. De nieuwe wetgeving had zeer grote prijsstijgingen tot gevolg van de binnenvaart. Daarom werd beslist om gebruik te maken van de mogelijkheid in de wet: als je een bilaterale overeenkomst sluit dan hoef je niet terug te vallen op de wettelijke tarieven.

2.7.3 Crisiscommunicatie

In de loop van 2012, begin 2013 mocht de crisiscel van BEMEFA (jammer genoeg) een aantal keer uitrukken. Leveringen van gecontamineerde grondstoffen maakten dat de sector noodgedwongen haar crisisdraaiboek moest boven halen. Positieve zijde van de medaille: de draaiboeken werden getest en goed bevonden. Immers, de sector heeft reeds vele jaren ontzettende inspanningen geleverd in autocontrole, monitoring en traceerbaarheid. Dat werpt zijn vruchten af. We zullen er dan ook alles aan doen om dit niet zomaar onderuit te laten halen door anderen, die het iets minder nauw nemen met de voedselveiligheidsregels.

Wat doe je nadat je bericht krijgt dat zo een 53.000 ton maïs, gecontamineerd met aflatoxine, in België werd ingevoerd en deels werd uitgeleverd naar verschillende mengvoederfabrikanten? Welke

acties onderneem je als blijkt dat een levering van natuurlijk vitamine E uit China verontreinigd blijkt te zijn met dioxines? Of nog, hoe reageer je wanneer pikblokken voor duiven een te hoog gehalte dioxine blijken te bezitten? Of wanneer sojabonen een overschrijding vertonen van de norm op pirimiphos methyl?

Snel en kordaat reageren is de boodschap! Informatie inwinnen, trachten een goed beeld te krijgen van de situatie, je leden informeren, de betrokken leden met raad en daad bij staan, traceerbaarheidsoefeningen uitvoeren, overleg plegen met het Voedselagentschap, de pers te woord staan, juridisch advies inwinnen, overleg plegen met de leveranciers, je afnemers van de nodige uitleg voorzien, andere schakels van de keten informeren en een gemeenschappelijke strategie uitwerken, ...

2.7.4 Vergaderingen

2.7.4.1 Algemene Vergadering

De laatste donderdag van april dient u steevast in uw agenda aan te kruisen. Tenminste indien u erbij wil zijn op het jaarlijkse evenement georganiseerd door BEMEFA ter ere van haar Algemene Vergadering. We proberen ieder jaar origineel uit de hoek te komen. De editie in 2012 was in dit opzicht zeer geslaagd: een oude priorij als locatie; een walking dinner vol met gedifferentieerde producten, aangeboden door verschillende leden van BEMEFA en volledig passend in het thema differentiatie en diversificatie.

De avond werd klassiek geopend met de Statutaire Algemene Vergadering, enkel toegankelijk voor de leden. Het jaarverslag werd er doorlopen en goedgekeurd. Net als vorig jaar gebeurde dit onder interviewvorm met de verschillende technische medewerkers. Na lezing van het financieel verslag en goedkeuring van balans en begroting, volgde décharge aan bestuurders en commissaris. Tijdens de korte Raad van Bestuur die volgde op de statutaire Algemene Vergadering werd de heer Luc Seurnyck (Voeders Seurnyck nv) tot voorzitter verkozen van BEMEFA, in opvolging van de heren Frank Decadt (Voeders Decadt nv) en Flor Joosen (Joosen-Luyckx nv). Wie de sfeer (nogmaals) wil opsnuiven verwijzen we naar onze [site](#).

2.7.4.2 Ledenvergaderingen

Jaarlijks nodigt BEMEFA bij het begin van het jaar haar leden uit voor een uiteenzetting. De activiteiten worden in detail toegelicht. Er is volop ruimte voor vragen en suggesties. Het moet gezegd, de Franse editie is veel interactiever dan de Nederlandstalige tegenhanger. Komt dit door de grootte van de groep aanwezigen (15 aanwezigen versus een 80-tal)? Iets om over na te denken. Misschien dringt een andere aanpak zich op. Onder [leden\(administratie\) > ledenvergaderingen](#) kunnen de documenten geconsulteerd worden die tijdens de jaarlijkse ledenvergadering besproken werden.

2.7.5 Opleidingen

2.7.5.1 Onze (steunende) leden in opleiding

Meerdere opleidingen en begeleidingssessies werden aangeboden in het kader van de geactualiseerde studie “**Sectorale risicoanalyse stofexplosies in mengvoederbedrijven**” (extern risico). Een eerste opleiding werd steeds gevolgd door enkele groepssessies, waar individuele bedrijven, in aanwezigheid van BEMEFA en de erkend deskundige van ERM, hun specifieke gevallen uit de doeken deden. Begeleiding werd en wordt voorzien door BEMEFA tot het indienen van de studie bij LNE. Bedrijven kunnen hun interesse steeds kenbaar maken via info@bemefa.be. Ook in de toekomst zullen nog dergelijke opleidingen volgen.

In juni 2012 vonden 2 opleidingen **stofexplosieveiligheidsdocument** plaats, één voor gevorderden en één voor niet-gevorderden. De organisatie verliep via IPV.

Een themadag **carbon footprint** werd in samenwerking met Hogeschool Gent georganiseerd in de loop van juni 2012.

Een tweedaagse opleiding voor **starters in de mengvoederindustrie** maakte in 2012 het lijstje compleet. Ook deze opleiding verliep via IPV en in samenwerking met Hogeschool Gent.

2.7.5.2 Opleidingen voor derden

BEMEFA organiseerde eveneens een **opleiding stofexplosie extern risico** voor de medewerkers van LNE. Tien aanwezigen uit West- en Oost-Vlaanderen, Vlaams-Brabant, Antwerpen en vanuit het Brusselse hoofdbestuur woonden de opleiding bij. De afgesproken werkwijze met LNE West-Vlaanderen werd toegelicht en BEMEFA stelde de andere provincies een gelijkaardige aanpak voor.

Ook de leden van KVBM wordt de mogelijkheid gegeven deel te nemen aan de opleiding extern risico ten gevolge van stofexplosie. Ook in die sector is de interesse groot.

In het kader van de overeenkomst met [KAT](#) organiseerde BEMEFA, uiteraard in samenwerking met KAT, een opleiding voor de auditoren van de certificatie-instellingen. Enkel wie de opleiding gevolgd heeft mag immers certificaten uitschrijven.

Meerdere sessies vonden plaats in 2012 van de opleiding ‘*Better training for safer food / feed*’ voor **controleurs van de verschillende EU-landen**, in het kader van autocontrole, HACCP, traceerbaarheid, diermeel, ... Deze vonden plaats bij de firma’s Alia2 en Dumoulin. In 2009, 2010 en 2011 had BEMEFA ook al dergelijke opleidingen georganiseerd. We wensen de medewerkers van alle bedrijven nogmaals te bedanken voor hun medewerking en wensen hen proficiat met de meer dan geslaagde afloop. Ook in 2013 zullen er analoge opleidingen volgen.

2.7.6 Evenementen en bezoeken

Enkele van de evenementen en bezoeken die vorig jaar plaatsvonden:

- Symposium ‘Naar de kern’ – november 2012: organisatie van het vakblad De Molenaar en BEMEFA, gevolgd door de uitreiking van De Molenaar Award 2012. De heer Patrick Vanden

Avenne, voorzitter van de Europese mengvoederfederatie en oud-voorzitter van BEMEFA, mocht in aanwezigheid van ruim 100 genodigden de award in ontvangst nemen

- 🌱 Interview met de kersvers verkozen voorzitter Luc Seurnyck en Yvan Dejaegher op BoerensteBuiten
- 🌱 Er werd medewerking verleend aan verschillende RTBF reportages: GGO, aflatoxine contaminatie in maïs
- 🌱 Demo's rond het fijndoseersysteem, waarover [eerder](#) in dit jaarverslag meer uitleg
- 🌱 De voorzitter, Luc Seurnyck, en Directeur-Generaal, Yvan Dejaegher, brachten verschillende leden een uitgebreid bezoek. Bedoeling is van de banden aan te halen met de leden en vooral een duidelijk beeld te krijgen van wat leeft. Een tijdsroevende maar zeer interessante bezigheid
- 🌱 Ook op opendeurdagen, of in het kader van specifieke projecten (waaronder stofexplosie), brengen de medewerkers van BEMEFA de leden een bezoekje

We wensen alle leden hartelijk te bedanken voor de openheid die ze hanteren en het organisatietalent dat ze aan de dag leggen.

2.7.7 Concertation de la chaîne

Les différents maillons de la chaîne agroalimentaire (Boerenbond, FWA, l'ABS, l'APFACA, Fevia, Comeos, Unizo, UCM) sont concertés régulièrement en 2012.

Ci-dessous un aperçu des différents groupes de travail et leurs réalisations:

1. Cahier des charges générique pour la viande de boeuf

Un Cahier des charges générique pour Bovins a été élaboré, le cahier des charges a été finalement reconnu par tous les partenaires. La distribution est Libre d'ajouter des exigences supplémentaires, mais un système de gestion centralisé fixera les méthodes de contrôle et de certification! Le développement d'un tel cahier des charges générique permet aux éleveurs de réduire les frais. Un plan d'échantillonnage a été mis en place et approuvé par l'AFSCA. La date d'entrée en vigueur est prévue pour juin 2013. Codiplan assurera la gestion du cahier des charges et du plan d'échantillonnage.

2. Code de conduite pour les pratiques de commerce honnête

Ce groupe de travail vise à améliorer la collaboration au sein de toute la chaîne alimentaire et de stimuler les relations entre les partenaires. Les réunions de concertations ont abouti entre autres à la rédaction d'un 'code de conduite pour les pratiques de commerce honnête entre vendeurs et acheteurs dans la chaîne agroalimentaire'. En 2010, ce code de conduite, qui concerne l'échange d'informations générales sur le marché et sur les tendances de consommation, a été signé par les représentants des opérateurs principaux, y inclus l'APFACA. Dans le courant de l'année 2011 'des 'codes de bonnes conduites' ont été ajoutés. Les fabricants qui souhaitent signer le code des bonnes conduites peuvent encore le faire, ils retrouvent plus d'informations à cet égard sur notre site web [Marché/Prix](#).

3. Durabilité

Le groupe de travail durabilité s'est réuni pour la première fois en 2011 . Sa première tâche consiste à inventorier les standards déjà existants. L'objectif est d'arriver à un seul standard commun.

Actuellement 8 projets ont été avancés (e.a. au sujet de l'utilisation d'antibiotiques); la moitié des projets sera effectivement réalisée, e.a. avec le soutien financier des autorités flamandes. Une importance sera accordée à la communication.

4. Cadre légal général - Accords interprofessionnelles (AIP)

Il convient, en premier lieu de faire une analyse des différents types de contrats existants. L'objectif final consiste à établir un inventaire des points susceptibles d'entrer en ligne de compte pour un AIP: conditions de réception, qualité, conditions de production, délai de paiement, conditions de livraison, accords en ce qui concerne les excédents de production et opportunités d'emploi.

En outre, des réunions de la concertation de la Chaîne ont eu lieu à l'occasion de la problématique **de la viande de cheval** début 2013. A l'initiative du **Groupe de travail Bovins**, un accord a été élaboré dans le cadre duquel les parties concernées s'engagent à entamer des négociations commerciales au sujet des conditions de vente de viande bovine, au moment où l'indice de la marge brute dévierait de la marge normale. En d'autres mots: en cas d'une déviation de 10% ou plus, les négociations démarreront.

2.8 Overkoepelend

2.8.1 Export

U heeft al [hoger in dit jaarverslag](#) kunnen vernemen dat BEMEFA sinds 2010 ook een bemonsteringsplan heeft voor de export naar derde landen. Momenteel zit daarin de export vervat naar de Douane-Unie (Russische Federatie, Kazachtstan en Wit-Rusland) van diervoeders en toevoegingsmiddelen van dierlijke oorsprong. Begin 2013 werd ook voor de export van diervoeders naar Macedonië een plan uitgewerkt.

Met haar werkgroep Export heeft BEMEFA zeer regelmatig overleg met het FAVV. Tekortkomingen, problemen, .. worden er aangekaart. Heel wat informatie omtrent export wordt door BEMEFA aan haar leden ter beschikking gesteld via de nieuwsbrief en website.

2.8.2 Verzekeringen

Een polis productenaansprakelijkheid en recall werd onderhandeld met Chartis & Vanbreda Risk & Benefits. Het gaat om een federatiepolis: dat wil zeggen dat enkel leden van BEMEFA deze polis kunnen afsluiten.

Momenteel wordt een offerte aangevraagd om een vergelijkende studie van de bestaande polissen uit te voeren.

BEMEFA publiceert op haar website een overzicht van de fabrikanten die een dergelijke verzekering hebben afgesloten. Dit gebeurde op vraag van de zuivelindustrie. We vragen de leden met aandrang ons de nodige informatie te bezorgen zodat we de lijst up to date kunnen houden.

2.8.3 Wetgeving

Hoger werd reeds aangehaald dat BEMEFA op haar website een overzicht publiceert van de diervoederwetgeving, zowel Europees als nationaal. De voornaamste wijzigingen in wetgeving in de loop van 2012 – begin 2013 worden hieronder beknopt weergegeven.

Belgische wetgeving

- Het KB van 15/04/2005 werd opgeheven door het [KB van 03/08/2012](#) betreffende de erkenning van de laboratoria die analyses uitvoeren in verband met de veiligheid van de voedselketen
- Het [KB van 20/12/2012](#) tot wijziging van het KB van 21/12/2006 tot vaststelling van de voorwaarden voor de bereiding, het in de handel brengen en het gebruik van gemedicineerde voeders. Behalve de actualisering van de etiketteringsbepalingen heeft dit besluit betrekking op het elektronisch voorschrift voor gemedicineerde voeders.

Europese wetgeving

- Dioxines en dioxineachtige PCB's:
 - Op 16/09/2012 is Verordening (EU) nr. [225/2012](#) aangaande monitoring op dioxines en dioxineachtige PCB's op oliën, vetten en afgeleide producten in werking getreden

- BEMEFA werkte een [stroomschema](#) uit rond de implementatie van deze monitoring
- Normen en richtwaarden voor dioxines en dioxineachtige PCB's + Europese normen voor PCB's werden gepubliceerd:
 - Verordening (EU) nr. [277/2012](#)
 - Verordening (EU) nr. [278/2012](#)

 Nieuwe catalogus voedermiddelen: Verordening (EU) nr. [68/2013](#)

 Diermeel:

- Verordening (EU) Nr. [21/2013](#): herziening microscopische methode en introductie van PCR voor officiële controles
- Verordening (EU) Nr. [56/2013](#): toelating van verwerkte dierlijke eiwitten van niet-herkauwers voor aquacultuurdieren

2.9 BEMEFA actief in...

Graag geven we een overzicht van de werkgroepen, Raden van Bestuur, adviesraden,... waar BEMEFA in zetelt. De meeste van deze activiteiten werden eerder in dit jaarverslag reeds behandeld.

2.9.1 BEMEFA werkgroepen

In het eerste hoofdstuk hadden we het al over de enorme toegevoegde waarde van de inbreng van de leden van de werkgroepen. Nogmaals een overzicht: WG Arbeidsveiligheid, WG Braadkippen, WG Carbon Footprint, WG Elektronisch voorschrift, WG Etikettering, WG Export, WG Fijndoseersysteem, WG Gemedicineerde voeders, WG HACCP, WG Mest, WG Milieu, WG Stofexplosie,...

2.9.2 Werkgroepen extern

BEMEFA neemt deel aan verschillende externe werkgroepen. Het [ketenoverleg](#) kwam reeds uitgebreid aan bod, alsook de 4 werkgroepen: IPA, duurzaamheid, gedragscode goede handelspraktijken, (generiek lastenboek) rundvlees. Ook in de werkgroepen van [AMCRA](#) is BEMEFA sterk vertegenwoordigd (ZnO, varkens en pluimvee, datacollectie, communicatie). De federatie neemt actief deel in de WG Pluimvee, Varkens en Diervoeders van FAVV / FOD. Tot slot verdient **FEFAC** zeker een vermelding. Onze Europese federatie heeft sinds 2010 een Belgische voorzitter, namelijk oud-BEMEFA-voorzitter Patrick Vanden Avenne. BEMEFA zetelt in de Raad van Bestuur alsook in talrijke werkgroepen van de Europese mengvoederfederatie: EFMC (*European Feed Manufacturers' Guide*), *Sustainability*, Technische werkgroep Reglementering / Industriële Productie, *Task Force Benchmarking*, Premix, Communicatie, ... *Ad hoc* worden in functie van de actualiteit eveneens werkgroepen samen geroepen. In 2012 bijvoorbeeld in het kader van de aflatoxinecontaminatie.

2.9.3 Raden

BEMEFA zetelt in de Raad van Bestuur van AMCRA, FEFAC, VEPEK, BELPORK, SYNAGRA, OVOCOM, VCM, SALV, VEGAPLAN,... Het is belangrijk de vinger aan de pols te houden. In de adviesraad van IKM heeft BEMEFA eveneens een zitje, net als in die van BELBEEF, BELPORK, BELPLUME,...

2.9.4 Andere samenwerkingsvormen

BEMEFA neemt het secretariaat waar van de Maaldersvereniging. Ook het secretariaat van de Koninklijke Vereniging van Belgische Maalders (KVBM) is gehuisvest in onze lokalen. De heer Erik Hoeven neemt de functie van secretaris waar.

